

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Bakalářská práce

2022

Boris Ittner

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

**Analýza proměn charakteru režimu v Maďarsku v
kontextu kritických událostí**

Bakalářská práce

Autor:	Boris Ittner
Studijní program:	B6701
Studijní obor:	Politologie
Vedoucí práce:	Mgr. Barbora Vališková, Ph.D.

V Mostě, 2022

Zadání bakalářské práce

Autor: Boris Ittner

Studium: F19BP0202

Studijní program: B6701 Politologie

Studijní obor: Politologie

Název bakalářské práce: **Analýza proměn charakteru režimu v Maďarsku v kontextu kritických událostí**

Název bakalářské práce AJ: Analysis of changes of regime character in Hungary in context of critical events

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem bakalářské práce je prozkoumání charakteristických rysů hybridního režimu v Maďarsku. Maďarská republika se v současné době stává terčem kritiky sousedních evropských států kvůli autoritářským tendencím tamní vlády. Terčem kritiky se Maďarsko stalo z důvodu legislativních změn, které mají za následek výrazné omezení svobody médií či akademické svobody. Časově se práce bude soustředit na období od roku 2010, kdy se v Maďarsku k moci dostává strana Fidesz-KDNP v čele s Viktorom Orbánem, a zvláště pak se bude věnovat dvěma krizovým situacím, kterým Maďarsko čelilo od nástupu strany Fidesz. První kritickým momentem bude Migrační krize z roku 2015, která zásadním způsobem dopadla na Maďarsko jakožto klíčovou tranzitní zemí pro migranty směřujících do Německa. Druhým kritickým momentem je současná pandemie SARS-CoV-2, která ve velkém měřítku zasáhla celý svět.

Cílem této práce je prozkoumat, zda a případně jak se charakter maďarského režimu měnil právě v souvislosti s pandemií SARS-CoV-2 a migrační krizí v roce 2015. Jinými slovy, práce bude analyzovat, zda se autoritářské tendence stávající vlády v souvislosti s těmito událostmi prohloubily a případně jakým způsobem. Za tímto účelem bude využita teorie Gilbertové a Mohseniho (2011), jež zkoumá hybridní režimy v rámci tří klíčových dimenzí. Konkrétně se jedná o postavení poručnických organizací, občanské svobody a charakter voleb. Z hlediska metodologického bude aplikována metoda diachronní komparace, v jejímž rámci budou jednotlivé dimenze porovnány v čase před a po daných krizových momentech. K dosažení tohoto cíle budou využita data neziskových organizací (např: Freedom House, Transparency International, Varieties of Democracy) a zahraničního tisku (např: Politics in Central Europe, Contemporary European Studies, British Journal of Political Science).

Gilbert, Leah, Mohseni, Payam Mohseni. 2011. "Beyond Authoritarianism: The Conceptualization of Hybrid Regimes." *Studies in Comparative International Development* 46, č. 3,

Bílek, Jaroslav. 2015. "Hybridní režimy jako svébytná kategorie politických režimů: Komparace vybraných přístupů." *Středoevropské politické studie* 17, č. 2

Diamond, Larry. 2002. "Thinking About Hybrid Regimes." *Journal of Democracy* 13, č. 2,

Levitsky, Steven. Way, Lucan. 2002. "The Rise of Competitive Authoritarianism." *Journal of Democracy* 13

Levitsky, Steven. Way, Lucan. 2010. "Competitive Authoritarianism: Hybrid regimes after cold war." Cambridge university press.

Morlino, Leonardo. 2009. "Are there hybrid regimes? Or are they just an optical illusion?." *European Political Science Review* 1, č. 2

Bozoky, Andreas. Heguedus, Daniel. 2017. "An externally constrained hybrid regime: Hungary in the European Union."

Mufti, Maria. 2018. "What Do We Know about Hybrid Regimes after Two Decades of Scholarship?" *Authoritarianism in the 21st Century* 6, č. 2

Krekó, Péter. Enyedi, Zsolt. 2018. "Explaining Eastern Europe: Orbán's Laboratory of illiberalism." *Journal of Democracy* 29, č. 3.

Morgenbesser, Lee. 2013. "Elections in Hybrid Regimes: Conceptual Stretching Revived." *Political studies review* 62, č. 1

Zadávající pracoviště: Katedra politologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Vališková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 31.5.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 2022

Podpis:

Abstrakt

Ittner, Boris. *Analýza proměn charakteru režimu v maďarsku v kontextu kritických událostí*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce.

Tématem této práce je prozkoumání charakteristických rysů hybridního režimu v Maďarsku. Maďarská republika se v současné době stává terčem kritiky sousedních evropských států, kvůli autoritářským tendencím tamní vlády. Terčem kritiky se Maďarsko stalo z důvodů legislativních změn, které mají za výsledek omezení svobody médií či akademické svobody. Časově se práce bude soustředit na období od roku 2010, kdy se v Maďarsku dostává strana Fidesz-KDNP v čele s Viktorem Orbánem k moci. Zvláště pak se bude věnovat dvěma kritickým událostem, kterým Maďarsko čelilo od nástupu strany Fidesz. Prvním kritickým momentem bude migrační krize z roku 2015, která zásadním způsobem dopadla na Maďarsko jakožto klíčovou tranzitní zemi pro migranty směřující do Německa. Druhým kritickým momentem je pandemie SARS-CoV-2, která ve velkém měřítku zasáhla celý svět. Cílem práce je prozkoumat, zda a případně jak se charakter maďarského režimů měnil právě v souvislosti s pandemií SARS-CoV-2 a migrační krizí v roce 2015. Za tímto účelem je využita teorie Gilbertové a Mohseniho (2011) a Corrales (2020). Z hlediska metodologie práce využívá metodu process tracing explaining outcome od Beach a Pedersen (2012)

Klíčová slova: Maďarsko, hybridní režim, pandemie, migrační krize, občanské svobody, volby

Abstract

Ittner, Boris. Analýza proměn charakteru režimu v maďarsku v kontextu kritických událostí. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce.

The aim of this paper is to explore the characteristics of the hybrid regime in Hungary. The Republic of Hungary is currently becoming a target of criticism by neighbouring European states because of the authoritarian tendencies of its government. Specifically, its legislative changes that have resulted in restrictions on media freedom or academic freedom. This thesis will examine the period since 2010, when the Fidesz-KDNP party led by Viktor Orbán came to power in Hungary. In particular, it will focus on two critical events that Hungary has faced since the rise of Fidesz. The first critical moment is the migration crisis of 2015, which had a major impact on Hungary as a key transit country for migrants heading to Germany. The second critical moment is the SARS-CoV-2 pandemic, which has affected the whole world on a large scale. The aim of this thesis is to explore if and possibly how the nature of Hungarian regimes changed precisely in the context of the SARS-CoV-2 pandemic and the 2015 migration crisis. To this end, the theory of Gilbert and Mohseni (2011) and Corrales (2020) is used. In terms of methodology, the paper uses the process tracing method of theory outcome by Beach and Pedersen (2012)

Keywords: Hungary, hybrid regime, pandemic, migration crisis, civil liberties, elections

Obsah

1. Úvod	8
2. Teoreticko-metodologická část	12
2.2 Teorie hybridních režimů.....	12
2.3 Hybridní režim podle Gilbertové a Mohseniho	13
2.3 Demokratický backsliding podle Corralese	16
2.4 Metoda Process tracing	18
3. Maďarský režim v před krizovým období	20
3.1 Vývoj maďarského režimu po roce 2010	20
3.1.1 Změny v občanských svobodách uskutečněné stranou Fidesz po roce 2010	20
3.1.2 Změny v soutěživosti voleb, které strana Fidesz prosadila po roce 2010	22
3.1.3 Postavení poručnických organizací v Maďarsku po nástupu Fideszu	26
3.1.4 Zhodnocení charakteru výchozího režimu v Maďarsku po nástupu Orbána k moci	27
3 Analytická část	28
3.1 Vývoj maďarského režimu během migrační krize 2015.....	28
3.1.1 Proměny maďarského režimu v oblasti občanských svobod během migrační krize 2015	30
3.1.2 Proměny v soutěživosti voleb ve volebním období 2018.....	35
3.1.3 Zhodnocení charakteru režimu po migrační krizi 2015	36
3.1 Vývoj Maďarského režimu během pandemie SARS CoV 2	37
3.1.1 Proměny v občanských svobodách během pandemie covidu-19....	38
3.1.2 Proměny v soutěživosti voleb ve volebním období 2018-2022.....	43
3.2.3 Zhodnocení charakteru režimu po pandemii covidu-19.....	43
4. Závěr	45
5. Prameny	49
6. Literatura	59

1. Úvod

Stav maďarské demokracie čelí dlouhodobé kritice ze strany sousedních zemí a představitelů Evropské unie. Tato situace eskaluje již od roku 2010, kdy se po volbách k moci dostala strana Viktora Orbána Fidesz spolu s koaličním partnerem KDNP, jež dohromady získaly dvou třetinovou většinu v parlamentu. Nástup Viktora Orbána a jeho strany zapříčinil mnohé změny v právní, ekonomické, politické a administrativní sféře země během velmi krátkého časového úseku. Tyto změny uskutečněné v Maďarsku po roce 2010 posunuly zemi dle hodnocení Freedom house z kategorie svobodných zemí do kategorie částečně svobodných zemí v oblasti politických a lidských práv. (Freedomhouse, 2021) Tento posun z Maďarska udělal zemi s nejhorším hodnocením z hlediska stavu politických práv a občanských svobod ze všech 28 členských zemí EU. Maďarsko se tak dle daného indexu míry svobody řadí mezi státy jako je Ukrajina a Albánie. Maďarský režim je od té doby označován jako hybridní kvůli svým nedemokratickým prvkům, jako je přijetí nového volebního zákona z roku 2011 (Akt CCIII z roku 2011 o volbách poslanců do poslanecké sněmovny), změna ústavy a mnoho dalších opatření výrazně posilujících vládnoucí stranu, jejíž pozice se tak zdá neotřesitelná.

Nově etablovaný hybridní režim Viktora Orbána v Maďarsku byl však vystaven několika krizím, které zasáhly celou Evropu. První byla migrační krize, která v Evropě rostla už na přelomu tisíciletí. To vše vyvrcholilo v roce 2015, kdy do Evropy přišly necelé 2 miliony migrantů ze zemí blízkého východu a severní Afriky. Jelikož Maďarsko leželo na hlavní větvi balkánské migrační trasy, tak se stala otázka migrace v Evropě pro Maďarsko velmi důležitou. Tato situace výrazně změnila vnitřní fungování Maďarska. V postupu proti migrační krizi Maďarsko připravilo velkou anti-migrační kampaň skrze státní média. V této kampani Viktor Orbán označil západní země jako neschopné řešit migrační krizi a začal na jižní hranici Maďarska budovat bariéru, aby zastavil nelegální migraci. Současně s tím celé pohraničí obsadily vojenské a policejní jednotky. Také byly zřízeny takzvané tranzitní

zóny, které představovaly zadržovací tábory pro migranty. Byla pozastavena Dublinská úmluva¹ na několik týdnů.

Druhá krizová situace nastala v roce 2019, kdy celý svět zachvátila pandemie COVID-19. Během pandemie se Viktor Orbán rozhodl k několika krokům, které byly následně velmi kritizovány ze strany evropské Unie, kvůli jejich údajně protidemokratickému duchu.

Bakalářská práce si proto klade za cíl analyzovat vývoj charakteru Maďarského hybridního režimu v kontextu nastalých krizí, tedy konkrétně migrační krize v roce 2015 a pandemie SARS-CoV-2 v roce 2019. Hlavní pozornost bude věnována tomu, jak tyto dvě krize a následné strategie maďarské vlády k jejich překonání ovlivnily charakter maďarského režimu.

Výzkumné otázky, na které práce bude hledat odpovědi zní: „Jak se proměnil charakter režimu v důsledku vládních kroků v reakci na migrační krizi z roku 2015 a pandemii COVID-19 v roce 2020?“, „Jak vládní kroky v kontextu nastalých krizí přispěly k proměně charakteru maďarského režimu?“

Pozornost práce proto bude věnována analýze proměn charakteru režimu v Maďarsku v kontextu nastalých krizí s cílem zjistit, zda dané krize prohloubily de-demokratizační tendence země a případně v jakém ohledu.

Za účelem analýzy charakteru režimu bude využita klasifikace hybridních režimů Gilbertové a Mohseniho (2011). Gilbertová a Mohseni se ve své práci snaží precizovat hybridní režim především na základě volební soutěže. Podle nich se hybridní režimy vyznačují existencí soutěživých voleb, kterých se účastní více politických stran. Díky tomuto aspektu nejsou ani příkladem omezené demokracie, ani omezeného autoritářského režimu, ale samostatnou plnohodnotnou kategorií politických režimů. (Bílek. 2015) Pro zachycení případných de-demokratizačních tendencí v kontextu nastalých krizových situací. Součástí analýzy bude také analýza vládních kroků a sekvence událostí v reakci na migrační a zdravotní krizi s cílem vystopovat části kauzálního mechanismu, který vedl k případným proměnám charakteru maďarského režimu. Ke komparaci bude využita práce Gilbertové

---

¹ Dublinský úmluva je označením pro mechanismus, kterým je v rámci členských států Evropské unie, a dále Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska určován jediný stát, který projedná žádost cizince o mezinárodní ochranu a ve věci rozhodne, ať je žádost o mezinárodní ochranu podána kdekoliv na území těchto států (ministerstvo zahraničí české republiky)

a Mohseniho (2011), která využívá tři kritéria komparace, a to soutěživost voleb, občanské svobody a postavení poručnických organizací. Podle oslabení jednotlivých kategorií lze rozdělit režim do 3 kategorií, a to: neliberální hybridní režim, neliberální poručnický hybridní režim a poručnický režim.

K dosažení těchto cílů, v oblasti soutěživosti voleb, budou využita data nezávislých pozorovatelů a neziskových organizací jako jsou Freedom House, Transparency International, Varieties of Democracy. Důležitým zdrojem této části budou také Maďarské zákony, vyhlášky a ústava. V oblasti občanských svobod budou využity informace neziskových organizací jako jsou Reportéři bez hranic nebo Transparency International, v této části budou posléze využity práce akademiků jako jsou Bozokiho (2021,2017), Gyóryho (2020), Csaba (2020) atd. Oblast poručnických organizací bude sledovat maďarské zákony a ústavu pro přítomnost určujících faktorů, současně s tím budou využity práce akademiků a neziskových organizací jako je Transparency International. Teoretická část práce bude postavena na *Beyond Authoritarianism: The Conceptualization of Hybrid Regimes* od Gilbertové a Mohseniho (2011) a *Democratic backsliding through electoral irregularities: The case of Venezuela* od Javier Corrales (2020). Metodologická část práce bude vycházet z práce *Process-Tracing Methods: Foundations and Guidelines* od Beach a Pedersen (2013).

Práce se bude dělit na dvě hlavní části – teoreticko-metodologickou a analytickou. V první části bude představen koncept hybridního režimu, neboť právě do této kategorie politického režimu bývá Maďarsko pod vládou Orbána nejčastěji řazeno ze strany řady akademiků (Bozóki 2017. Weinberg, Gyory, 2020. Grajczjár, Nagy, Örkény, 2021. Bogaards, 2018.). Diskutovány zde budou také jeho hlavní definiční charakteristiky s cílem stanovit jasné indikátory pro identifikaci hybridního režimu. Avšak se každý politický režim v čase vyvíjí v závislosti na konkrétním politickém, ekonomickém či sociálním dění, pročež je důležité analyzovat také jeho dynamiku a proměny. Z tohoto důvodu bude nutné vymezit si také aditivní indikátory zachycující drobnější nuance v charakteru režimu, jež nemusí nutně přejít do jiné kategorie, avšak autoritářské či demokratické tendence mohou v různých dobách získávat na síle, či naopak ustupovat do pozadí. K tomuto bude využita práce Javiera Corralese a jeho koncept demokratického backslidingu kvůli volebním nesrovnalostem. Tato práce pomůže lépe zachytit proměny v maďarském režimu.

V práci bude využita metoda Process tracing definována Mazákem (2017) a metoda definovaná Beachem Pedersenem (2012). Tato metoda je výhodná při sledování kauzálních mechanismů různých témat. V práci bude využita ke sledování vývoje režimu během jednotlivých kritických událostí. Studovaným případem je migrační krize od a pandemie Covidu-19 a jejich vliv na procesy a změny v institucionálním institucionální úrovni v oblasti soutěživosti voleb, občanských svobod a poručnických organizací, které se odehráli s jejím vývojem. Ve druhé empiricko-analytické části bude nejprve analyzován charakter režimu v prvních letech Orbánovi vlády za pomoci konceptu Gilbertové a Mohseniho (2011). Tato kapitola se stane východiskem pro následnou komparaci, kde bude porovnáván výchozí režim se situací po krizových událostech v souvislosti s migrační krizí a pandemií SARS CoV 2 včetně zachycení částí kauzálního řetězce, který k daným proměnám vedl.

2. Teoreticko-metodologická část

Cílem této kapitoly je vymezit teoretický rámec práce, který bude důležitý pro následnou analýzu hybridního režimu v Maďarsku a jeho proměn v čase. První část se týká teoretického přístupu k hybridním režimům. Druhá část bude zaměřena na teorii o demokratickém backslidingu a volebních nesrovnalostech. Část zaměřená na hybridní režimy bude věnována hlavně teorii Gilbertové a Mohseniho a jejich konceptualizaci hybridních režimů. Budou zde zmíněny hlavní znaky jednotlivých režimů. Dále se zaměřuje na aditivní indikátory. Jelikož koncept Gilbertové a Mohseniho nedokáže zachytit jemné nuance ve změně režimu, práce využije také koncept demokratického backslidingu Javiera Corralese, jež se věnuje hlavně volebním nesrovnalostem. Zde budou zachyceny aditivní indikátory k pozdějšímu zkoumání proměn režimu v Maďarsku. Poslední část se věnuje metodologii, a to metodě Process tracing budování teorie. Tato metoda bude využita ke sledování kauzálního vztahu mezi reakcí a opatřeními vlády a kritickými událostmi. Převážně pak tato kapitola bude vycházet z práce Mazáka (2017) a Beache a Pedersena (2012).

2.2 Teorie hybridních režimů

Ve své historii si svět prošel třemi vlnami demokratizace. Prozatím poslední, a tedy třetí vlna, započala pádem diktatury v Portugalsku v roce 1974. Demokratizace se pak rozšiřuje do Latinské Ameriky, Asie a Tichomoří. Dalším důležitým mezníkem pro třetí vlnu demokratizace v Evropě byl konec 80. let, kdy došlo ke zhroucení komunistického bloku. (Huntington Str. 29-30) Krátce po třetí vlně demokratizace se objevuje škála nových politických režimů, které se odlišují od tzv. „západních demokracií“. Tyto režimy v sobě spojují demokratické prvky s autoritářskými praktikami. Většina takových států vznikla na územích bývalých koloniálních mocností nebo rozpadem Sovětského svazu. Mnoho států bylo přesunuto do tzv. „šedé zóny“ mezi liberální demokracií a autoritářstvím. (Wigell 2008 str. 230) Na existenci „šedé zóny“ poprvé upozorňuje Larry Diamond ve své práci *Is the Third Wave Democratization Over?* Ten zde analyzuje třetí vlnu demokratizace a zvažuje, jestli třetí vlna bude pokračovat. S přibývajícemi státy v demokratickém přechodu a dozrívající třetí vlnou demokratizace se objevuje mnoho států, které nelze zasadit

do klasické typologie. Tato situace otevřela prostor pro vznik nové kategorie hybridních režimů. (Cabada, Procházka. 33) Proto se v posledních letech objevilo mnoho autorů, kteří se snaží reflektovat problematiku hybridních režimů. Velkým problémem se staly nejasné hranice mezi demokracií, hybridním režimem a autoritářským režimem. Důvodem může být to, že se do dané problematiky zapojilo mnoho akademiků, kteří se snažili zdokonalit teoretické koncepty. To však vedlo jak ke zlepšování všech konceptů, tak k tomu, že autoři přehlíželi některé nedostatky vlastních prací a s tím souvisí i jejich nekritičnost k vlastním dílům. Druhý problém je spojen se stále dominujícím dichotomickým a kontinuálním přístupem ve výzkumu politických režimů (Bílek, 213)

2.3 Hybridní režim podle Gilbertové a Mohseniho

Koncept Gilbertové a Mohseniho patří do kategorie volebních režimů. Autoři poukazují na důležitost trojdimenzionálního pojetí hybridních režimů a jejich potřebu je rozlišovat v jejich druhu, nikoliv stupni. V tomto konceptu autoři vycházejí ze studie Juana Linze (2000). (Gilbertová a Mohsenie, str 270-272) Multidimenzionální pojetí hybridních režimů, které Gilbertová a Mohseni představují, je výhodné oproti dichotomickému pojetí v tom, že dokáže lépe zachytit hybridní režim pomocí kombinace tří atributů. Na každý atribut je nahlíženo dichotomicky, což umožňuje rozlišit režim v jeho druhu, nikoliv stupni. To autorům umožňuje režim kategorizovat a v těchto kategoriích pak i srovnávat. (Mufti str115-116) Jejich trojdimenzionální pojetí se soustředí na to, že hybridní režimy staví na třech proměnných, a to soutěživosti voleb, občanských svobodách a postavení poručnických institucí. (Gilbertová a Mohsenie, str 272) U první dimenze je důležité, jak autoři chápou volební režim. V historii je totiž mnoho případů, kdy státy pořádaly volby, kterých se účastnilo více stran, ty však nebyly konkurenční. Proto autoři kladou důraz na přítomnost konkurenčních voleb, ve kterých participuje více stran, jakožto určující faktor volebního režimu. Mezi volební režimy by mohla být řazena demokracie nebo hybridní režim. Rozdílem však je, že v hybridních režimech jsou pořádány soutěživé, ale nikoliv férové volby. Hlavním aspektem voleb je jejich konkurence. Konkurenční volby jsou ty, ve kterých existuje více než jedno politické centrum moci s různými socioekonomickými zájmy, které se chtějí zúčastnit voleb a představují volební hrozbu pro stávající vládní stranu. Proto hlavním aspektem následného výzkumu bude zkoumání kvality konkurence voleb v Maďarsku. Autoři

konkurenční volby popisují tak, že je potřeba změnit politickou reprezentaci alespoň ve čtyřech po sobě jdoucích volebních obdobích nebo v rozmezích 20 let. (Gilbertová a Mohseni, str 275-278) Jelikož Gilbertová a Mohseni ve své práci více nerozvádí bližší kritéria konkurenčních voleb, proto k této specifikaci využijí kritéria, která ve své práci zmiňuje Diamond (2002). Tato kritéria jsou: svobodné, spravedlivé a smysluplné volby; svoboda kandidátů a podporovatelů politických stran; nezávisle prováděné kompetentní volby, ve kterých nedochází k volebním podvodům během sčítání hlasů; absence zneužití pravomocí policie, armády nebo soudů vůči kandidátům a stranám; rovnocenný přístup do veřejných médií; absence znevýhodnění opozice pomocí manipulace s volebními obvody nebo pravidly voleb; možnost nezávislého pozorování procesu voleb a sčítání hlasů v celé zemi; zajištění tajnosti hlasování; všeobecnost aktivního volebního práva; všeobecná známost a transparentnost pravidel organizace a sčítání hlasů a také existence nestranné odvolací instituce. (Diamond 2002: 28-29) Tato kritéria budou určující pro analýzu soutěživosti voleb.

Druhou kategorií jsou občanské svobody. Občanské svobody jsou chápány autory jako svoboda slova a shromažďování nebo právo na přístup k informacím z alternativních zdrojů. Autoři uvádějí, že čím více jsou tyto svobody prosazovány, tím lepší jsou volební podmínky pro konkurenční strany. Naopak režimy, které omezují občanům účastnit se ekonomického, politického a společenského života, produkují nespravedlivý volební systém. (Gilbertová a Mohsenie, str 285). Merkel zdůrazňuje, že základem občanských svobod jsou ústavní práva, a to jakým způsobem je stát dodržuje. Tato práva totiž chrání občany proti státní exekutivě a proti činům zvolených zákonodárců. Mezi tyto faktory patří: nezávislé soudy, dohled nad legislativní činností a dozor nad byrokratickou činností. Pro všechny občany je také důležité rovné postavení a zacházení před zákonem. (Merkel str. 39-40) Jedna z dalších občanských svobod, která bude zásadní pro práci, je akademická svoboda. Jedním z důkazů úpadku akademické svobody v zemi jsou útoky na Středoevropskou univerzitu, která donedávna sídlila v Budapešti. (Zaccagnino str. 1189-1190) Další důležitou sférou je ochrana práv menšin etnických nebo sexuálních a rovnoprávnost pohlaví. Tato sféra bude pozorována kvůli nedávno přijatému zákonu „na ochranu dětí“, který zakazuje zobrazování LGBT komunity v materiálech pro děti. (Freedom house Hungary 2021) Stanovím zde také jednu speciální kategorii pro

migrační krizi, a to dodržování práv migrantů během krize. Tato kategorie je přidána kvůli existenci tranzitních zón na území Maďarska v tomto období, které jsou podrobeny kritice ze strany mnoha Evropských zemí. (Human right watch 2015) Mezi hlavní sledovaná kritéria občanských svobod patří: svoboda slova, možnost přístupu k informacím z alternativních zdrojů (tato kategorie bude sledovat útoky a manipulaci s médii a nezávislost soudů), dohled nad legislativní a exekutivní činností, akademická svoboda a ochrana práv menšin etnických a sexuálních a rovnost pohlaví.

Poslední kategorií je postavení poručnických institucí. Tímto jsou myšleny nevolené instituce, jako jsou armáda, monarchistické nebo církevní instituce, které mohou obcházet politické mechanismy. Může tak docházet k omezování agendy nebo vetování rozhodnutí, což výrazně ovlivňuje politickou soutěž. (Gilbertová a Mohsenie, str 286) Koncept Gilbertové a Mohseniho má své výhody, ale také své nedostatky, a to především ve vágní definici poručnických institucí. Tato definice je nedostačující pro pochopení, jakým způsobem tyto instituce zasahují do politiky. V tomto ohledu Merkel (1999,2004) uvádí širší spektrum podob poručnických organizací. (Bílek, Lupták str 193) Z tohoto důvodu zde bude popsána práce Merkla (2004), ale pouze jedna z částí týkající se poručnických organizací a způsoby jakými mohou zasahovat do politiky, popřípadě zda disponují politickým nebo ekonomickým vlivem. Toto kritérium se soustředí na oblasti, ve kterých by měla mít vláda nebo parlament rozhodující slovo. To však nemá. Jeho roli v těchto oblastech přebírá armáda nebo jiní mimoústavní aktéři, kteří si nějakým způsobem získali rozhodovací pravomoci. Tito nevolení aktéři pak mohou mít vliv na to, jakým způsobem budou rozhodovat volení zástupci. S tím může být spojena nedostatečná kontrola nad policií a armádou. Důležitým aspektem je i to, že tyto aktéři nedisponují politickou odpovědností.

Faktory, které budou pozorovány v rámci práce: existence nevolených aktérů, s přímým vlivem na volené složky, to jestli armáda a policie přímo podléhá centrální vládě, ale také bych se rád zaměřil na to, zda je armáda a policie využívána k zastrahování nebo útokům na politické menšiny ve státě. (Merkel str 41-42)

Podle této trojdimenzionální kategorizace lze režimy rozdělit do tří podkategorií hybridních režimů, a to na poručnický hybridní režim, neliberální režim a neliberálně poručnický hybridní režim. Pro všechny podtypy jsou důležité soutěživé

a konkurenční volby, s účastí většího počtu stran. Jelikož tento aspekt odděluje hybridní a demokratické režimy od autoritářských. Prvním podtypem je poručnický hybridní režim. Ten je charakteristický tím, že chrání občanské svobody, ale do politiky přitom zasahují poručnické organizace. Příkladem takového režimu by bylo Chile z 90. let 20. století. V Chile napomáhala přechodu k demokracii armáda, která si udržela svůj vliv na politické instituce například tím, že armáda jmenovala členy senátu a schvalovala některá rozhodnutí. Druhým podtypem je neliberální hybridní režim. Tyto režimy se vyznačují nízkým postavením občanských svobod, ale stále si zachovávají soutěživé konkurenční volby. Příkladem režimu je Srí Lanka. Vláda Srí Lanky je pod kontrolou etnika Sinhál, a využívá povstání vedené etnikem Tamil k tomu, aby mohla vytvořit represivní opatření proti odpůrcům režimu. To vychyluje politickou soutěž směrem k vládní straně. Posledním z podtypů je neliberálně poručnický hybridní režim. Tyto režimy jsou neliberální² a do politiky vysoce zasahují poručnické organizace. Přesto tam však probíhají soutěživé volby. Příkladem takového režimu může být Írán, jelikož duchovní autorita znemožňuje kandidovat sekulárním stranám a vetují politiku, kterou považují za neislámskou. S tím je spojena slabá občanská svoboda ve svobodě slova a vyznání. (Gilbertová a Mohseni, str 290-291)

2.3 Demokratický backsliding podle Corralese

Demokratický backsliding je termín, který popisuje proces, při kterém se konsolidovaná demokracie stává méně demokratická. Tento stav může nastat mnoha způsoby. Práce Javiera Corralese je zaměřena na volební nesrovnalosti, které přispívají právě k demokratickému backslidingu. Volební nesrovnalosti jsou složeny z praxe, nařízení a zákonů, které nějakým způsobem porušují volební standardy, tím že naruší volby v jejich stabilitě, spravedlnosti a svobodě. (Corralese str. 42)

Paradox demokratického backslidingu je v tom, že často bývá iniciován vítězem voleb. Ten často útočí na demokratické instituce tím, že chce narušit liberální demokracii a deformovat participativní demokracii. Zde bude důležité definovat

---

² Tento pojem označuje režim, který zná a aplikuje demokratické instituce a procedury, ale je v nich pouze omezená pluralita a pouze částečná tolerance k občanským právům. S tímto termínem přichází americký politolog F. Zakaria, který neliberální režim definuje jako stát s „*demokraticky zvoleným režimem, ve kterém došlo ke znovuzvolení nebo potvrzení držitelů moci prostřednictvím referend, běžně ignorující ústavní omezení moci a nepřiznávající vlastním občanům základní práva a svobody*“ (Zakaria 1997: 22)

pojmy liberální demokracie a participativní demokracie. Liberální demokracie může být chápána jako soubor institucí, které mají za cíl vytvářet limity pro moc výkonnou. Participativní demokracie je instituce navržená tak, aby posilovala nedominantní skupiny, jako jsou politické menšiny nebo socioekonomické skupiny. Podle Corralese existují tři způsoby, jakým vláda může dostat stát k demokratickému backslidingu. Jako první může nastat eroze liberální demokracie, která bývá způsobena několika strategiemi: 1) Autokratický legalismus: což je tvrdé uplatňování zákonů proti nepřátelům a slabé nebo žádné proti lojalistům. S tím je spojené vytváření zákonů pro potřeby vlády. 2) Ústavní změny nebo přepracování ústavy k získání většího počtu pravomocí, než mají ostatní aktéři. 3) Vyhýbání se legislativním opatřením, tím, že je snížena odpovědnost exekutivy vůči legislativě. 4) Soudní kooptace 5) „Sabotování“ státní odpovědnosti prostřednictvím zvýšené utajenosti, dezinformací a umlčování opozičních hlasů 6) Centralizace moci tím, že je snížena autonomie subnárodních jednotek. Druhou cestou je pokřivení participační demokracie, což může nastat prostřednictvím mnoha mechanismů: 1) Vznikem sektářství nabízející státní privilegia lojalistům. 2) Démonizací opozice a znemožnění jí hlasovat při rozhodovacím procesu. 3) Vyvlastněním majetku disidentských skupin 4) Snaha o úpadek pluralismu tím, že je zahlcen veřejný prostor organizacemi, které jsou přidruženy ke státu a jsou vysoce nepluralistické. 5) Odmítnutím nebo potlačením občanských iniciativ. (Corralese, str 43-44)

Volební nesrovnalosti jsou vážnou formou demokratického backslidingu, protože neustále snižují konkurenceschopnost opozice a zajišťují výhru vládnoucí straně. Neporazitelnost vládnoucí strany zapříčiní přesun všech stran do opozice. Tam se opozice rozdělí do 3 táborů, které mají různé přístupy k tomu, jak pokračovat v příštích volbách. Není vždy nutné, aby vznikly všechny tři tábory opozičních stran. Do prvního tábora patří strany, které se stále budou snažit účastnit volební soutěže tím, že oslovují voliče svým programem a chtějí získat dost hlasů ve volební soutěži. Druhou skupinou jsou strany, které se budou soustředit pouze na kritiku vládnoucí strany a vytváření protivládního programu. Poslední skupinou jsou strany, které opustí politickou soutěž. To, jak moc se roztříští opozice je rozhodující pro její akceschopnost. Je zde také vidět snaha vládnoucí strany o demobilizaci a fragmentaci opozice, což zajišťuje vládnoucí straně výhodu. (Corralese, str45)

Volební nesrovnalosti lze klasifikovat dvěma způsoby. Na základě jejich efektu na volby a jakým způsobem porušují volby. Jako první se zaměříme na to, jaké efekty mohou mít volební nesrovnalosti. Existují dva možné efekty, a to efekt dědický nebo efekt specifický. Dědický efekt má trvalé následky a nějakým způsobem narušuje rovnost volební soutěže. Specifické efekty pro konkrétní volby odkazují na praktiky nebo předpisy zavedené pro jedny konkrétní volby. Každý způsob porušování voleb vychází z mezinárodních a regionálních konvencí. 1) porušování ústavního práva 2) manipulace s plánem voleb pro své zvýhodnění 3) nesrovnalosti v den hlasování 4) porušení mezinárodních norem pro spravedlivé volby. Mezinárodní normy jdou rozdělit do 13 kategorií:

1. beznátlakové volby:
2. nestranný přístup k veřejným zdrojům
3. rovný přístup k veřejným mediím
4. přístup voličů k informacím
5. tajné volby
6. transparentnost procesu hlasování
7. nestrannost volebních orgánů
8. nesrovnalost volebních zákonů
9. uznání výsledků voleb
10. volná politická soutěž
11. spolehlivé vyšetření volebních podvodů
12. bezpřekážková registrace voličů
13. vláda by neměla svévolně měnit pravomoci volených funkcí po volbách (Corralese, str 46-47)

Tyto kategorie pomohou k lepšímu sledování volebních nesrovnalostí a určení toho, jaké volební nesrovnalosti maďarský režim v průběhu své existence vytváří a využívá k lepším volebním výsledkům vládnoucí strany. Současně s tím text od Corralese pomůže klasifikovat opoziční strany, které se etablovaly v Maďarské politice po roce 2011

2.4 Metoda Process tracing

Tato práce bude aplikovat metodu Process tracing (dále už jenom PT): Metoda PT usiluje o kauzální vysvětlení toho, jakým způsobem příčina vyvolala následek

v případových studiích. Odpovědí na to, je kauzální mechanismus a přesvědčivé empirické doložení toho, že je daný mechanismus opravdu přítomen. (Mazák str. 57) PT se používá spíše jako kvalitativní metoda, nikoliv však výhradně. Je důležité, zda se jedná o PT, která směřuje k budování teorie nebo zda je použita na testování teorie, anebo jestli využívá některé z jiných možností. Právě podle těchto kritérií se PT metodologicky rozlišuje. (Mazák str. 58) V práci bude využita PT typu explaining outcome. Cílem explaining outcome je vysledovat složitý konglomerát systematických a případově specifických mechanismů, které vedly ke vzniku daného výsledku. (Beach 2012 str 7) Práce se proto snaží vysvětlit, jakým způsobem v Maďarsku došlo k demokratickému backslidingu a jakými způsoby vláda proměnila legislativu v zemi v kontextu migrační krize a pandemie covidu-19. Práce se soustředí na strategické využívání krizí k posilování exekutivní moci, omezování občanských svobod a soutěživosti voleb v zemi. Dále také zkoumá postavení poručnických organizací v zemi. Při výzkumu vycházíme z předpokladu, že v období 1990-2010 bylo Maďarsko úspěšně demokratizováno. Před rokem 2007-8 panoval v odborné literatuře konsenzus, že většina zemí střední a východní Evropy dosáhla fáze „demokratické konsolidace“, ta se opírala o měření vycházející z údajů institucionálně zaměřených indexů jako je Freedom House. (Cianetti, Dawson, Hanley 2018 str 247)

3. Maďarský režim v před krizovým období

Tato kapitola se bude věnovat tomu, jakým způsobem strana Fidesz proměnila charakter režimu v Maďarsku v oblasti soutěživosti voleb a občanských svobod po nástupu k moci v roce 2010. Současně se bude věnovat zkoumání postavení poručnických organizací, jako je církve a armáda, ve státě. Kapitola se zaměří na legislativní změny, které měly důležitý vliv i v období migrační krize a pandemie covidu-19

3.1 Vývoj maďarského režimu po roce 2010

Středopravicová strana Fidesz drtivě zvítězila ve volbách v roce 2010 a ukončila tak osmiletou vládu sociální strany. Vítězství Fidesz bylo drtivé, z 386 křesel jich získalo 263. Toto vítězství straně umožnilo vytvořit jednobarevnou vládu. Současně s parlamentní většinou měla zajištěnou i většinu ústavní. (CNN 2010) Tento výsledek byl příznivý pro Fidesz, nikoliv však pro vývoj demokracie v Maďarsku, protože Fidesz využila svoji většinu na legislativní změny, které měly napomoci straně vyhrát další volby. (Scheppele, 2014, 2)

3.1.1 Změny v občanských svobodách uskutečněné stranou Fidesz po roce 2010

Nová vláda nezměnila pouze volební systém v zemi, ale také začala omezovat občanské svobody. Jak bylo řečeno, Maďarsko mělo určité strukturální problémy ještě před nástupem strany Fidesz. V oblasti lidských práv se tyto problémy týkaly mediálního prostředí. Maďarská národní televizní a rozhlasová komise (ORTT) v říjnu 2009 čelila kritice ze strany opozice za to, že udělila dvě rozhlasové licence stanicím, které měly být napojeny na vládnoucí stranu MSzP a opoziční stranu Fidesz. Důsledkem toho byla rezignace generálního ředitele ORTT, současně s tím bylo naplánováno vyšetřování. (Freedomhouse 2010 str) Bozóki označil Maďarsko v období do roku 2010 jako liberálně demokratické, bez větších defektů, které by naznačovaly úpadek liberální demokracie. (Bozóki 2011 str 8) Jeho hodnocení podporují Freedomhouse a Democracy Index, kteří Maďarsko hodnotí v tomto období jako Svobodný stát (Free state) a jako Vadnou demokracii (Flawed democracies). (Freedomhouse 2014 a Democracy index 2010) S příchodem strany Fidesz a Viktora Orbána se však maďarský režim začíná dynamicky proměňovat. Orbánova politika

je založena na několika důležitých bodech, kterými jsou: národní sjednocení, centralizace moci, změna elit a maximalizace moci. Jeho důraz na myšlenku národního sjednocení je tak velká, že nabízí všem etnickým Maďarům občanství nehledě na to, kde žijí. Jeho domácí politika „národního sjednocení“ zavádí „systém národní spolupráce“, který by měl být ekvivalentem liberální demokracie. Orbánův systém neusiluje o zlepšení životních podmínek pro chudé, marginalizované nebo romské komunity. Jeho politika se spíše zaměřuje na národně-historické obyvatelstvo Maďarů. To by v budoucnu vyvolalo útoky na menšiny etnické a sexuální. (Bozoki. 2011. str. 9) Nesnášenlivost vůči Romskému etniku dokazují pochody uskutečněné v roce 2010 zastánci strany Jobbik. "Tady zemřete!" křičeli účastníci pochodu a házeli lahve s vodou a kameny na domy, o kterých si mysleli, že by to mohly být domy Romů. (BBC 2012) Takové útoky nebyly výjimkou. Další útoky proběhly i v roce 2008 a 2009. (Amnesty International 2010) V dané politice vláda pokračovala, jak je možné vidět v roce 2021, kdy vláda uvedla v platnost anti-LGBT zákon. Zákon zakazuje přítomnost jakýchkoliv materiálů propagujících LGBT na středních a základních školách. (Nuñez-Mietz, 2019 str. 555-557) A během migrační krize to vyvolá xenofobní postoje obyvatelstva vůči migrantům. Tyto postoje byli podpořeny i vládou financovanou protiimigrační kampaní. (Juhász, Hunyadi, Zgut 2015 str 6)

Zásadní změny můžeme sledovat i v mediálním prostředí. Podle Evropského parlamentu v něm dochází k určitým problémům. (Evropský parlament 2011) Maďarskem nově zavedená legislativa, týkající se mediálního prostředí, je pod neustálou kritikou ze strany EU. Kritici namítali, že mediální zákon z roku 2010 (Act CLXXXV of 2010), umožňuje vládě zneužívat parlamentní většinu k obsazení všech funkcí v mediální radě loajálními členy strany s omezenými odbornými znalostmi v oblasti mediální politiky. Současně s tím byli zamítnuti všichni kandidáti opozičních stran, kteří kandidovali do mediální rady ve volebním období 2010-2014. Také to omezuje kontrolu nad náborem zaměstnanců do veřejnoprávních médií, protože nad tímto dohlíží mediální rada, která je složena pouze z kandidátů strany Fidesz. Díky tomu má Fidesz 100 % kontrolu nad státním médiem, a to jí umožnilo během migrační krize provádět mediální kampaň proti migrantům. Toto jednání je v rozporu se standardy Rady Evropy, jejichž cílem je zachovat nezávislost, zejména pak politickou, zaměstnanců médií veřejnoprávních

vysílacích organizací. (Memorandum on freedom of expression and media freedom in Hungary 2021)

Maďarsko má problémy i v oblasti občanských svobod. Dochází zde k útokům na etnické a sexuální menšiny. V tomto období se státní media dostávají pod kontrolu díky zákonu CLXXXV, ten tak umožnil straně Fidesz získat 100 % kontrolu nad mediální radou státního média. To omezuje přístup obyvatel k nezávislým zdrojům a porušuje to mezinárodní normy, protože to omezuje opozici přístup k veřejným médiím.

3.1.2 Změny v soutěživosti voleb, které strana Fidesz prosadila po roce 2010

Maďarský stát měl velké strukturální problémy již od svého vzniku v roce 1989 do roku 2010. Přesto byl chápán jako liberálně demokratický. Nebylo zde mnoho aspektů, které by ohrožovaly či naznačovaly úpadek liberální demokracie. (Bozóki 2011 str 8) Země jako liberálně demokratickou označovaly také organizace jako je Freedom house a Varieties of democracy (Freedomhouse 2014, Democracy index 2010). Volby v roce 2010 jsou spojeny s vítězstvím strany Fidesz v maďarských parlamentních volbách. Strana Fidesz získala 68 % křesel v parlamentu a díky své 2/3 většině získala i pravomoc měnit ústavu. Viktor Orbán prohlásil: „*Maďaři potvrdili, že existuje důvod věřit v demokracii, a v rámci demokratického procesu budeme schopni přinést obrovské změny, které byly kdysi možné pouze prostřednictvím revoluce.*“ (The International Republican Institute 2010) Společně se stranou Fidesz se do sněmovny dostala i strana Hnutí za lepší Maďarsko (Jobbik), která dokázala předběhnout dosavadní vládní Maďarskou socialistickou stranu (MSZP). MSZP po fiasku s nezvládnutím ekonomické krize z roku 2008, nedokázala překročit ani 5 % hranici na vstup do poslanecké sněmovny. (The International Republican Institute 2010) Toto vítězství umožnilo straně Fidesz v roce 2011 a 2013 provést několik právních a ústavních změn, které ohrožovaly demokratický charakter země. (Scheppele. 2014 str 2) Fidesz tak vytvořila prostředí, kterému mohla dominovat pomocí nových legislativních změn. Po nástupu Orbána k moci se ve straně nevyskytují žádné mocenské skupiny, které by Orbána kritizovaly. Orbánova vůle jako taková, je do značné míry zavazující a je velmi málo limitována. (Bozóki 2011 str. 10)

Dvě nejdůležitější legislativní změny, které pomohou vyhrát straně Fidesz následující volby jsou zákon č. 203 z roku 2011, který změnil systém voleb a zákon č. 36 z roku 2013, který umožnil podstatné překreslení hranic volebních obvodů. Společně s tím byl snížen počet poslanců z 386 na pouhých 199. (Kovács, Vida 2015 str 55-56) Zákon č. 203 z roku 2011 zachovává smíšený volební systém s několika změnami. Ze 199 poslanců je 106 poslanců voleno v jednomandátových obvodech a zbylých 93 je voleno pomocí volebních kandidátek. Samotná změna volebního zákona č. 203 z roku 2011 není tím největším problémem. Tato změna potlačila proporcionalní složku volebního systému spíše ve prospěch systému s většinovým zastoupením, ale to by samo o sobě nezajistilo vítězství straně Fidesz ve volbách. (Kovács, Vida 2015 str 57-59)

Tomu spíše pomohl zákon č. 23 z roku 2013, který umožnil podstatné překreslení hranic volebních obvodů. (Scheppele. 2014 str 7-8) Volební okrsky napomáhaly konzervativním stranám k získání většího počtu hlasů, protože maďarský venkov měl větší počet menších obvodů, kde většina obyvatel byla konzervativního smýšlení, naopak velká města byla jeden velký obvod, kde byla podpora spíše sociálních stran. Strana Fidesz a její způsob překreslení volebních okrsků však vedlo k tomu, že členění ještě více zvýhodnilo samotnou stranu a tím si pojistila svou pozici, toho chtěla dosáhnout ztížením změny volebních okrsků. Fidesz tak ustanovila, že změna volebních okrsků bude patřit do skupiny tzv „kardinálních zákonů“. Ke změně kardinálních zákonů je potřeba 2/3 sněmovny. Na místo 1/2 u klasických zákonů, a to změnu volebních okrsků staví na úroveň ústavních zákonů. Dalším alarmujícím faktorem je velikost jednotlivých okrsků. Podle doporučení benátské komise by rozdíl velikosti jednotlivých okrsků neměl přesáhnout 10 %. Maďarské zákony toto číslo zvětšují na 15 %, ale ani to se v praxi nedodrží a reálně se rozdíl velikosti okrsků pohybuje kolem 17 %. Příkladem by byla volební župa Hajdú-Bihar ve východní části Maďarska. Novela rozdělila město Debrecín na dva nerovné obvody, kdy jeden obvod má pouhých 60 tisíc voličů a druhý má necelých 90 tisíc voličů. Tyto dva obvody představují jeden z nejmenších a největších volebních obvodů v Maďarsku. (Scheppele. 2014 str 7-9). Velikost okrsků není však jediný problém, který tato novela stanovuje. Volební okrsky byly překresleny dle potřeb vládnoucí strany tak, že obvody s historickou podporou levice měly o 5 až 6 tisíc voličů více nebo byly rozděleny tak, aby se spojily s dalšími

obvody, kde je větší podpora strany Fidesz. Tento Maďarský gerrymandering³ je mnohem nebezpečnější než ten Americký, protože na přerozdělení všech volebních okrsků dohlížela pouze jedna strana a nově vytvořené okrsky nebyly následně přezkoumány soudem, který by měl dohlédnout na možné excesy (Scheppelle. 2014 str 9-10). Dalším krokem k zajištění vítězství kandidátů Fidesz, bylo zrušení druhého kola v jednomandátových obvodech. Ve volbách v roce 2010 to fungovalo tak, že kandidáti potřebovali 50 % hlasů v obvodu k tomu, aby získali poslanecký post. Pokud nikdo v prvním kole nezískal 50 %, tak postupovali dva kandidáti s největším počtem hlasů. Právě před druhým kolem by byla šance vytvářet koalice s ostatními stranami. To mohlo značně znevýhodnit stranu Fidesz, protože neměla dostatečný koaliční potenciál s ostatními stranami⁴. Nyní stačí, aby strana Fidesz získala v prvním kole nejvíce hlasů.

Změny provedené ve volebním systému narušují volnou politickou soutěž, jelikož zvýhodňují stranu Fidesz. (Scheppelle. 2014 str 10-11) Tyto tři změny vytvořené zákonem č. 23 z roku 2013 a spojené se zákonem č. 203 z roku 2011, výrazně omezily schopnost opozičních stran, konkurovat straně Fidesz ve všech následujících volbách. Díky manipulaci s volebními okrsky si strana Fidesz zajistila nadproporční zastoupení v parlamentu. Jako příklad by šly uvést volby z roku 2014. Ačkoliv strana Fidesz získala v daných volbách 44,54 % hlasů, celkový počet mandátů získaných stranou ve sněmovně dosáhl 67 %. (Maďarský parlament 2014).

Další změnou, která výrazně ovlivnila charakter volební soutěže bylo, když Fidesz umožnila získání maďarského občanství všem etnickým Maďarům žijícím mimo území Maďarska, pokud jsou žadatelé schopni doložit maďarské předky. Tímto krokem si strana Fidesz chtěla získat větší množství hlasů, protože mnoho etnických Maďarů žijících mimo území Maďarska podporuje právě stranu Fidesz (Scheppelle. Str 21). Ve volbách v roce 2014 tak hlasovalo 95 % (122 638) voličů v zahraničí pro stranu Fidesz (Maďarský parlament 2014). Také jim bylo

---

³ Gerrymandering popisuje záměrnou manipulaci s hranicemi volebních obvodů s cílem diskriminovat skupinu voličů na základě jejich politických názorů nebo rasy. Tento termín pochází z roku 1812, kdy guvernér státu Massachusetts Elbridge Gerry podepsal zákon o přerozdělení obvodů, který zahrnoval obvod, o němž si mnozí mysleli, že vypadá jako salamandr, což vedlo odpůrce k tomu, že tento obvod přezdívali podle něj. (Brennan Center for Justice 2019)

⁴ Předseda Mesterhazy strany Összefogás prohlásil, že: „Viktor Orbán provedl puč proti maďarskému lidu, a obviňuje Orbána z proruské politiky: „Orbán loni vedl kampaň, v níž říkal, že nebudeme dominiem ... tedy kromě toho, že za to Rusové dobře zaplatí.“ (Reuters 2014)

zajištěno snazší hlasování korespondenční cestou, oproti hlasování Maďarům, kteří pobývají v zahraničí. Ti si musí zažádat o speciální průkaz k hlasování a být přítomni na zahraničním velvyslanectví v den voleb. To znevýhodňuje všechny obyvatele, kteří vycestovali ze země a rozděluje občany v zahraničí na dvě volební skupiny. (Scheppel. Str 21-22)

Etničtí Maďaři mohou získat občanství dvěma způsoby, a to prostřednictvím běžné nebo zjednodušené naturalizace. Běžná naturalizace se týká obyvatel, kteří pobývají na území Maďarska po dobu pěti let. Další podmínkou je schopnost prokázat znalost maďarského jazyka. Zjednodušená naturalizace se týká Maďarů, kteří o občanství přišli nebo žili v zákonném manželství s maďarským občanem po dobu nejméně tří let, anebo v takovém manželství, které bylo ukončeno smrtí manžela. Májí nezletilé dítě, které je maďarským občanem nebo dítě, které bylo osvojeno maďarským občanem. Osoba, která byla uznána za uprchlíka příslušným maďarským orgánem nebo je bez státní příslušnosti, ale pobývala tři roky na území Maďarska. (Global Citizenship Observatory 2018)

Problematickou se stává také korupce uvnitř jednotlivých stran. Maďarský systém financování stran je netransparentní, obvykle tak volební kampaň slouží jako příležitost pro přesunutí finančních prostředků do soukromého vlastnictví. Tyto praktiky můžeme pozorovat uvnitř všech stran. Lze tedy konstatovat, že maďarský legislativní systém nemá dostatečně silné prostředky, aby tuto korupci zastavil. (Schmidt str. 83) Míra korupce v Maďarsku představuje velký strukturální problém. Maďarsko má tak největší problémy v oblasti korupce v regionu východní Evropy. Strana Fidesz si dala ve volební kampani za cíl tento problém řešit. (Transparency International 2010) Následné přepracování zákona o financování politických stran iniciované Fideszem, však korupci ještě více usnadnilo, místo aby celý proces financování pomohlo zprůhlednit. Zákon nyní umožňuje podnikatelským skupinám vytvářet spojení se stranami, kde není transparentní ani zdroj financování stran, ani způsob, jakým jsou dary vynakládány. První příklady netransparentnosti ve financování politických stran se vyskytly již ve volbách 2014. Strana Fidesz mohla v politické kampani utratit více peněz, než stanovuje zákonný limit, a to díky tomu, že část politické kampaně předala externím dodavatelům. Toto jednání nový zákon o financování kampaní nezakazuje. Pro kampaň ve prospěch Fideszu byla založena nezisková organizace nazvaná Civil Összefogás Fórum (Fórum

občanské aliance), podobná politickým akčním výborům neboli PAC (Political Action Committee)⁵ ve Spojených státech. Ostatní strany takové organizace nemají. Fidesz také těžila ze státem financované kampaně "Maďarsko si vede lépe" v hodnotě 540 milionů forintů (2,4 milionu USD), která vychvalovala úspěchy vlády a snížení cen veřejných služeb v období kampaně. Fidesz není první vládnoucí stranou, která tímto způsobem využívá státní prostředky pro účely vlastní kampaně; předchozí socialistické vlády dělaly totéž. (Transparency International 2014)

Změny provedené maďarskou vládou v oblasti soutěživosti voleb zapříčinily zhoršení v této oblasti. V Maďarsku dochází k porušování několika mezinárodních norem. První kategorie, která porušuje mezinárodní standardy, je nesrovnalost volebních zákonů. Tuto kategorii narušuje nový volební zákon z roku 2011 a překreslení volebních okrsků z roku 2013. Tyto oblasti napomohly straně Fidesz získat výhodu ve volbách. Další oblastí je nestranný přístup k médiím. To umožnila úprava zákona o financování politických stran, která vyčlenila externí dodavatele mimo zákonem stanovený limit. Poslední kategorií je bezpřekážková registrace voličů. Tato kategorie je sem zařazena kvůli dvěma skupinám zahraničních voličů. Všichni zahraniční voliči nemají překážky při registraci, ale je zde velký rozdíl mezi tím, jak se mohou registrovat, protože částí je umožněna snazší registrace a způsob hlasování (vše korespondenčně), zatímco druhá skupina si musí požádat o speciální průkaz na území Maďarska nebo na ambasádě (tento průkaz není vytvořen na počkání) a v den voleb se musí dostavit na ambasádu. To ztěžuje schopnost druhé kategorii voličů podílet se na volbách.

3.1.3 Postavení poručnických organizací v Maďarsku po nástupu Fideszu

Podle auditu Maďarského ministerstva obrany je armáda pod kontrolou centrální vlády. (Maďarské ministerstvo obrany 2021) Pokud jde o přímou kontrolu a velení v armádě, profesionální armáda a její nejvyšší vedení je jednoznačně podřízeno ministerstvu obrany. Civilní vláda má mnoho mechanismů právní a finanční kontroly nad armádou. (Rácz, Rózsa 2007 str 20)

---

⁵ PAC slouží k získávání a utrácení peněz na volby. Většina PAC zastupuje obchodní, odborové nebo ideologické zájmy. PAC mohou dát kandidátskému výboru 5 000 USD na jedny volby (primární, všeobecné nebo mimořádné). Mohou také poskytnout až 15 000 USD ročně jakémukoliv celostátnímu stranickému výboru a 5 000 USD ročně jakémukoliv jinému PAC.

Církev také nemá prostředky, kterými by zasahovala do politiky. Politika Viktora Orbána se však odvolává na mnoho křesťanských hodnot, které jsou klíčové pro jeho konzervativní politiku. (Nieland 2019) Církevní instituce byly ovlivněny zákonem o náboženství a církvích. Zákon o náboženství a církvích uvádí církve, které mají právní status. Všechny církve musí projít parlamentním schvalovacím procesem. Podle zákona je formálně uznáno pouze 14 z 358 náboženských skupin v Maďarsku. Přijetím zákona stovky skupin automaticky ztratí svůj "registrovaný" status a od 1. ledna 2012 již nedostávají část rozpočtových prostředků poskytovaných na podporu jejich sociální a charitativní činnosti. (Evropský parlament 2011) Komise se domnívá, že tato ustanovení porušují zásady svobody přesvědčení a náboženského vyznání. Stupňovitý systém, který nabízí menšinovým náboženským vyznáním nižší náboženské postavení, porušuje právo na svobodu náboženského vyznání a právo nebýt nábožensky diskriminován. (Evropský parlament 2011)

3.1.4 Zhodnocení charakteru výchozího režimu v Maďarsku po nástupu Orbána k moci

Maďarsko má problémy v oblasti soutěživosti voleb a občanských svobod, zatímco poručnícké organizace nemají vliv na politiku v Maďarsku. V oblastech soutěživosti voleb a občanských svobod můžeme sledovat backsliding. V oblasti soutěživosti voleb je backsliding způsoben novelou volebního zákona (2011) a změnou volebních okrsků (2013). V této oblasti je také vytvořen nový zákon, který umožnil získat občanství etnickým Maďarům žijícím mimo Maďarsko. Zákon narušuje jeden z mezinárodních standardů (bezpřekážková registrace).

V oblasti občanských svobod také dochází k backslidingu v tomto období. V mediální oblasti byl zaveden nový zákon (CLXXXV), který pomohl Fideszu získat 100 % kontrolu nad státním médiem. To porušuje mezinárodní standardy v oblasti rovného přístupu k veřejným médiím. Změny, které byly v Maďarsku vytvořeny, negativně ovlivňují nezávislou mediální tvorbu v zemi. A omezuje to přístup obyvatel Maďarska k informacím.

Poručnícké organizace nejeví známky toho, že by zasahovaly do legislativního, exekutivního nebo soudního systému země.

3 Analytická část

V této kapitole bude nastíněn vývoj Maďarského režimu během kritických událostí. V rámci toho bude demonstrováno, jakým způsobem režim prožíval demokratický backsliding, skrze opatření vlády. První část se bude věnovat kritické události migrační krize a jaký měla vliv na charakter režimu v Maďarsku. V kapitole budou popsány změny v legislativním nastavení země v oblasti soutěživosti voleb a občanských svobod, které bezprostředně reagovaly na migrační krizi v roce 2015 a jejich dopad na charakter maďarského režimu. Třetí část této kapitoly se bude věnovat druhé krizové události. Konkrétně bude analyzováno, jak pandemie SARS-CoV-2 v roce 2019 proměnila charakter maďarského režimu v oblasti soutěživosti voleb a občanských svobod prostřednictvím legislativních změn a vládních opatření reagujících na danou krizi. Jelikož během pandemie armáda sehrála důležitou roli bude zde prozkoumáno, jestli a jak se změnilo postavení armády ve státě.

3.1 Vývoj maďarského režimu během migrační krize 2015

V roce 2015 přišel do Evropy jeden až dva miliony migrantů z Afriky a Blízkého východu, kteří hledali azyl v evropských zemích. Příval migrantů způsobil v celé Evropě politickou a humanitární krizi. Státy Evropské unie nebyly připraveny na velké množství migrantů a neměly připravené potřebné zázemí pro migranty, aby byly schopny situaci zvládnout. Migrační krize v roce 2015 společně s ekonomickou recesí představovala už druhou krizi v období pěti let, které evropské společenství čelilo. (James Hampshire 2015 str 8-9) Přístup k migraci ze strany států Evropské unie byl rozdílný. Zatímco státy západní Evropy měly vřelejší a otevřenější přístup k migraci, tak státy východní Evropy měly velice silnou anti-migrační politiku. Tato politika spojila státy Visegrádské skupiny právě díky obavám z muslimských migrantů a jejich rozdílného životního stylu a náboženství. (Pavón 2015 str. 3) Obavy panovaly i v socioekonomické oblasti (Bajomi-Lázár 2019 str. 622)

Přesto se však členové Visegrádské skupiny nevyhnuli přijetí migrantů během migrační krize, kdy konkrétně do Maďarska dorazilo v roce 2015 přes 200 tisíc migrantů, kteří se do země dostali přes jižní hranici se Srbskem. (Pavón. 2015 Str. 4) Kvůli velkému přísunu migrantů do Evropy nebyly státy EU schopny dodržet závazky k Dublinským smlouvám. Z tohoto důvodu byl přednesen návrh poslanci Evropského

parlamentu z výboru pro občanské svobody. Bylo navrženo zřízení centrálního systému pro shromažďování a přidělování žádostí o azyl. Systém, který by mohl zahrnovat kvóty pro každý členský stát EU, by fungoval na základě "hotspotů"⁶, z nichž by byli uprchlíci rozdělováni. (Evropský parlament 2016) Maďarsko společně s celou visegrádskou skupinou odmítlo kvóty pro uprchlíky nebo jakoukoliv diskusi o přerozdělování uprchlíků v členských státech EU. Orbán se ke kvótám vyjadřuje takto: „*Kdy a kdo hlasoval pro přijetí milionů nelegálně příchozích a jejich rozdělení mezi členské státy EU? To, co se děje, postrádá demokratické základy.*“. „*A nyní ... existuje ještě větší hrozba, že by se kvóty mohly stát trvalým právním opatřením, kdy by se příchozí automaticky rozdělovali, a to my nepřijímáme.*“ V létě roku 2015 se Maďarská vláda rozhodla zabránit vstupu migrantů na svoje území pomocí stavby hraniční zdi mezi Maďarskem a Srbskem. (Pavón. 2015 Str. 4) To je v rozporu se smlouvou Dublin III, podle které nemá Maďarsko vytvářet překážky migrantům ve vstupu do země. (Dublinská smlouva 2020) Pozice Maďarska byla srovnatelná se státy jako je Řecko a Itálie. Tyto státy představovaly tzv. nárazníkové státy, do kterých mířilo mnoho migrantů. Důležité je, že tyto státy nepředstavovaly jejich destinaci, ale byly pro ně pouze tranzitními zeměmi. Maďarsko pro uprchlíky představovalo hlavní tranzitní zemi balkánské migrační trasy. Cílem této trasy byly země západní a severní Evropy. (Juhász. Hunyadi. Zgut 2015 Str 14) Se zahájením migrační krize byla maďarskou vládou zahájena velká protiimigrační kampaň, která začala v lednu v roce 2015, po teroristickém útoku v Paříži. (Boeskor 2018 557) Vládní kampaň měla za cíl prezentovat migranty nikoliv jako uprchlíky před válkou, ale jako ekonomické migranty. Vládní kampaně byly rovněž podpořeny tiskovými zprávami státních orgánů, jako je policie. Provládní média často informovala o zločinech a teroristických útocích spáchaných migranty v západní Evropě, aby tím poštvála veřejnost proti nim. (Bajomi-Lázár 2019 622) Maďarsko na svém území vytvořilo mnoho detenčních středisek pro uprchlíky a začalo stavět hraniční zeď na hranici se Srbskem, kvůli velkému přívalu migrantů na maďarské hranice. (Human Right watch 2015 a Reuters 2017)

---

⁶ Toto popisuje místa, na kterých operuje Agentura Evropské unie pro azyl, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž. Ty se snaží čelit nepřiměřenému migračnímu tlaku na vnějších hranicích EU. A pomáhají členským státům plnit jejich povinnosti vyplývající z práva EU a rychle identifikovat, registrovat a snímat otisky prstů přicházejících migrantů. (Evropská komise 2015)

3.1.1 Proměny maďarského režimu v oblasti občanských svobod během migrační krize 2015

Orbánův režim se v roce 2015, dle organizace Freedom House, nedopouští otevřené represe vůči svým obyvatelům. (Freedom house 2015) Jeho politika je velmi populární v tomto období u velké části maďarských obyvatel, jak dokládají výsledky voleb. To dokazuje fakt, že strana Fidesz vyhrála většinu komunálních, parlamentních a evropských voleb. Volby do státního parlamentu v roce 2014 vyhrála s 44,54 % (Fondation Robert Schuman 2014 str1) a v roce 2018 s 48,53 % (Fondation Robert Schuman 2018 str1). Ve všech devatenácti krajích Fidesz vyhrála komunální volby v roce 2014 a ve všech krajích měla zajištěnou většinu (Národní volební úřad 2014). Volby do Evropského parlamentu v roce 2014 vyhrála s 51,48 % (Evropský parlament 2014). Díky podpoře obyvatel měla strana Fidesz zajištěnou většinu v parlamentu a v krajských parlamentech. Vláda tak byla schopna s touto převahou omezit svobodu médií, rozšířit vládní kontrolu nad soudnictvím a oslabit ústavní ochranu menšin. Nevládní organizace působící v oblasti lidských práv, občanských svobod a kontroly korupce, stejně tak i univerzity se staly terčem útoků ze strany úřadů a centrální vlády. (Greskovits str 248-249)

Nevládní organizace byly omezeny pomocí souboru zákonů souhrnně označovaných jako „stop Soros“. Tento balík zákonů T/19776 (Národní shromáždění 2018) byl zaveden maďarskou vládou tak, aby kriminalizoval všechny obyvatele nebo skupiny, napomáhající „nelegální“ migraci. Přímo pak cílí na organizaci „Non-Governmental Organization“, jejímž cílem je pomáhat při azylových jednáních s uprchlíky. (Transparency International 2018) Vláda se snažila omezit fungování NGO v Maďarsku. Vláda vyzvala NGO, aby dodala mimo jiné kompletní dokumentaci (smlouvy, účtenky, korespondenci) svých dvou programů financovaných z Norského fondu pro nevládní organizace. Již dříve dali vládní politici najevo, že šetření proběhne, protože podle nich byla podpora norských nevládních organizací poskytnuta organizacím s vazbami na levicové strany. (Transparency International 2018) Místopředseda bezpečnostního výboru Zsolt Semjén prohlásil, že zpravodajské služby by měly vyšetřovat činnost všech nevládních organizací, protože představují „hrozbu pro národ“. (Human Rights first 2016)

V době, kdy se začíná jednat o možném přerozdělování uprchlíků pomocí uprchlických kvót, je vytvořen dodatek T/19774 k zákonu „Stop Soros“, který znemožňuje usídlit cizí obyvatelstvo na maďarském území. (Úřad předsedy vlády 2018) Některé dodatky k zákonu „Stop Soros“ nebyly zaměřeny pouze na neziskové organizace, ale také na zahraniční média a středoevropskou univerzitu (CEU). Zákon „Stop Soros“ byl využit proti CEU, která reprezentovala „úhlavního nepřítele“ režimu v Maďarsku, a to George Sorose. Tyto dodatky se snažily omezit fungování zahraničních medií a CEU na území Maďarska tím, že tyto zahraniční organizace nutily registrovat se v Maďarsku a odvádět speciální daně a cla. (Várnagy str 128-129) To však nepřineslo dostatečné omezení, proto vláda přijala další balíčky zákonů, které byly zaměřeny hlavně na CEU. Tyto nové dodatky pak znemožnily působení CEU v Maďarsku a učinily ji nezákonnou. (Freedomhouse 2018) Zákon „Stop Soros“ byl navržen tak, aby ho vláda mohla využít k omezení plurality medií a získat tak informační monopol v zemi. To se Fideszu povedlo v listopadu roku 2018, kdy byl založen nový konglomerát oligarchy Lorincze Mészárosa, který věnoval své akcie mediální společnosti „Středoevropská nadace pro tisk a média“. (Várnagy str 128) Vedení nadace je složené z moha osob, které jsou napojeny přímo na stranu Fidesz a Orbána. (Amnesty International 2021) Nadace brzy získala do vlastnictví několik dalších médií včetně známých pravicových publikací, jako je deník Figyelo. Aby byl podpořen snazší přístup k informacím, které vládní strana chtěla obyvatelům předkládat, tak bylo umožněno bezplatné získání novin z nakladatelství Lokál a bezplatný přístup k nejčtenějšímu online zpravodajskému webu Origo. Tento tah umožnil ovládnutí téměř 500 médií a oslovit drtivou většinu maďarských voličů. (Várnagy str 129) Provládní média tak pokrývají 80 % celého mediálního trhu. (Amnesty International 2021) Během migrační krize byla zrušena licence některým mediím, která oponovala vládní migrační politice a nově vytvářeným zákonům, které zasahovaly do civilních svobod v zemi. (Reporters Without Borders 2019) Těmito médii jsou pravicové noviny Magyar Nemzet, Heti Válasz a zpravodajský kanál Hír TV. (Várnagy str 128-129) Tyto kroky odstranily největší opoziční média v zemi a tím byl omezen přístup občanů k nezávislým informacím.

Vláda v tomto období omezila občanské svobody, což vedlo k dalšímu demokratickému backslidingu. Změny, které proběhly v oblasti občanských svobod se týkaly hlavně mediální oblasti a působení nevládních organizací. Mediální

prostředí je pod velkou kontrolou vlády, která se snaží omezovat pluralitu medií a celkový přístup občanů k nezávislým informacím. Cílem se také staly nevládní organizace pomáhající migrantům nebo jiné nevládní organizace jako je CEU, které měly podle prvního místopředsedy strany Fidesz Zsolta Semjéna za úkol rozvracet stát.

Viktor Orbán a jeho strana Fidesz krátce po propuknutí migrační krize převzali iniciativu, protože přislíbili „nulový vstup“ migrantům do Maďarska a zvýšenou ochranu vlastních občanů. (Juhász, Hunyadi, Zgut str 7) Maďarsko představovalo vstupní bránu do Evropy pro migranty na balkánské trase, protože zastupovalo první zemi, která byla součástí Dublinského prostoru⁷ a představovala tak možnost pro uprchlíky požádat zde o azyl. Postoj maďarské vlády vůči migraci byl nepřátelský. Tento postoj se poté promítl do konkrétních opatření, které vláda přijala vůči migrantům vstupujícím do země. Reakce Viktora Orbána a vlády byla značně xenofobní vůči migrantům. K těmto reakcím se přidala značná část obyvatel podporující stranu Fidesz (Juhász, Hunyadi, Zgut str. 17-18) To dokazují premiérové výroky jako např.: *"Neměli bychom zapomínat, že lidé, kteří sem přicházejí, vyrostli v jiném náboženství a představují zcela odlišnou kulturu. Většina z nich nejsou křesťané, ale muslimové, Nebo snad není znepokojující, že evropská křesťanská kultura si už sotva dokáže udržet vlastní soubor křesťanských hodnot?"* (Politico 2015) *„My Maďaři se bojíme, lidé v Evropě se bojí, protože vidíme, že evropští lídři, včetně premiérů, nejsou schopni kontrolovat situaci!“* (Lidovky 2015) *„Kdyby Maďarsko neplnilo své závazky týkající se ilegální migrace, Evropa, jak ji známe, by už byla mrtvá“* (E15 2015) Orbán z krize obviňuje EU, která nebyla schopna včas pomoci a zároveň Maďarsko staví po pozici „zachránce celé Evropy“.

Některé signifikantní události na hranicích představovaly týdny trvající patovou situaci mezi maďarskou policií a migranty. Příkladem by byl incident na železničním spojení Keleti v Budapešti a střety na hraničním přechodu Röszke nebo výstavba ostnatého plotu podél Maďarsko-Srbské hranice (Bocskor, str 551-552). Vláda tak začala projednávat výstavbu plotu, ten měl být 4 metry vysoký a 175 metrů dlouhý a měl bránit migrantům v „nelegálním“ vstupu do země. Podle Vysokého

---

⁷ Tento prostor je vymezen všemi státy, které podepsaly Dublinské smlouvy. Těmito státy jsou členské státy Evropské unie s výjimkou Řecka, které od smluv odstoupilo v roce 2009 a dále pak Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska

komisaře OSN pro uprchlíky a Úřadu vysokého komisaře pro lidská práva v OSN je tento plot neadekvátní, protože stěžuje vstup do země žadatelům o azyl. Kritice podléhají i tranzitní zóny, které Maďarsko vytvořilo na svém území. (Evropská komise 2015). Tranzitní zóny byly oblasti, přes které migranti mohli vstoupit na území Maďarska a začít tak azylový proces pro vstup do EU. V těchto zónách panovaly příšerné podmínky. Nebyl zde dostatek potravin, vody ani hygienických zařízení. V těchto „táborech“ migranti museli čekat nepřiměřenou dobu na vyřízení azylu. (Hungarian Helsinki Committee 2016 str1-2) To je v rozporu se smlouvami, které Maďarsko podepsalo (Dublin III) a zároveň proti politice EU, která se snažila zajistit snazší vstup do EU a rychlejší azylová řízení v zemi.

Xenofobním postojům se snaží vzdorovat Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky tím, že 20. června na Mezinárodní den uprchlíků, je spuštěna zaplatila billboardová kampaň, která vyzývá obyvatele k podpoře a ochraně uprchlíků. To dalo ke vzniku civilního fóra na podporu migrantů. Po podpoře civilního fóra se po měsíci shodly Magistrát města Budapešti, státní železnice a úřad budapešťské veřejné dopravy na vytvoření „tranzitních zón“ na vlakových nádražích v Budapešti. Tam se přesouvají uprchlíci z nedostatečně zásobených zadržovacích táborů. Po nalezení 71 mrtvých uprchlíků v Maďarském kamionu, byla maďarská vláda donucena umožnit vstup humanitárních pracovníků do zadržovacích míst pro uprchlíky a tím změnit situaci v zadržovacích táborech rozmístěných po celém Maďarsku. Tím byla umožněna lepší informovanost veřejnosti o tom, v jakých podmínkách jsou migranti drženi a jak je s nimi zacházeno. Maďarský režim pak byl donucen k lepšímu zacházení ve všech zadržovacích místech v zemi. (Szalai, Göbl str 15-17) Po tomto incidentu s mrtvolami uprchlíků bylo Maďarsko vystaveno tlaku nejen ze strany členských zemí EU, ale také bylo donuceno k lepšímu zacházení s uprchlíky po nátlaku ze strany vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropského soudu pro lidská práva. (Česká televize 2017) Na pomoc tak mohou přijít civilní aktivisté, kteří do této doby neměli přístup do tranzitních zón. To představovalo důležitý ústupek ze strany maďarské vlády, protože se zlepšily podmínky, v jakých byli migranti zadržováni na maďarském území. Vláda Maďarska je pod neustálou kritikou ze strany mnoha členských zemí Evropské unie za vytváření legislativy, která se snaží ztížit nebo úplně omezit vstup migrantům do země. (Evropská unie 2015)

I přes mnohé stížnosti ze strany členských států EU a vysokého komisaře OSN, jsou diskriminující zákony stále platné. Jejich platnost nezměnilo ani rozhodnutí Evropského soudu v případě C-808/18 z roku 2020. Soudní dvůr Evropské unie konstatoval, že maďarské právní předpisy, týkající se pravidel a praxe v tranzitních zónách nacházejících se na srbsko-maďarské hranici, jsou v rozporu s právem EU. Soudní dvůr zjistil zejména porušení ustanovení směrnice o azylovém řízení (směrnice 2013/32/EU), směrnice o podmínkách přijímání (směrnice 2013/33/EU) a návratové směrnice (směrnice 2008/115/ES). (Evropská komise 2021) Orbán se k rozhodnutí soudu vyjádřil takto: „*Navzdory rozhodnutí evropského soudu nezměním své kontroverzní přistěhovalecké zákony,*“ a posílil tak svou nacionalistickou kampaň před volbami, které se budou konat na začátku roku 2022.,(Reuters 2021) Maďarské zacházení s uprchlíky bylo problematické po celou dobu migrační krize a ve všech fázích migrační krize byla porušována práva migrantů. Organizace Human Rights Watch zaznamenala případy, ve kterých docházelo k porušení práv běženců tím, že byli zadržováni bez důkazů o trestné činnosti. Pokyny agentury OSN pro uprchlíky UNHCR jasně uvádějí, že zadržení jakýchkoliv žadatelů o azyl by mělo být výjimečným opatřením a že příslušníci zranitelných skupin by neměli být zadržováni. Přesto organizace Human Rights Watch zdokumentovala případy, kdy byli žadatelé o azyl zadržováni po dobu až 45 dní. Mnoho běženců uvedlo, že jim nebylo vysvětleno, proč byli někteří zadrženi, jiní byli posláni do otevřeného přijímacího střediska a některým bylo umožněno pokračovat v cestě do jiných evropských zemí. Dlouhodobému zadržování byly vystaveny i těhotné ženy, děti s doprovodem i bez něho a také osoby se zdravotním postižením. (Human Rights Watch 2016).

Vláda využívá krize k tomu, aby stavěla Orbána a jeho stranu do pozice „ochránce“ Evropy před migrací a obviňuje EU z toho, že není schopná situaci řešit. To dokazuje jeho výrok, který zazněl ve veřejnoprávním rozhlase Maďarska: *"Kdy a kdo hlasoval pro přijetí milionů lidí, kteří přišli nelegálně, a jejich rozdělení mezi členské státy EU? To, co se děje, postrádá demokratické základy."* Přímou tak obviňuje EU z protidemokratického jednání během přerozdělování uprchlíků. Maďarská vláda kvůli velkému počtu žadatelů změnila azylovou politiku země. Nový zákon neumožňuje vstup do země migrantům jinak, než přes oficiální přechody. Za nedodržení tohoto zákona hrozí až osm let vězení. To je v rozporu

s mezinárodními smlouvami, které Maďarsko podepsalo. Příkladem takové smlouvy je: tzv. Dublin III, ta stanovuje, že všem lidem, kteří požádají o azyl, musí být poskytnut bez zbytečných prodlev (Dublinská smlouva 2020). Současně s tím je Srbsko prohlášeno za bezpečnou třetí zemi, přičemž osoby, které vstoupí přes Srbsko, tam budou muset být okamžitě vráceny. To porušuje právě dohodu Dublin III, která určuje, že pokud migrant zažádá o azyl v jedné z členských zemí Dublinského prostoru, musí mu být poskytnut azyl v té dané zemi. Odsouzení za trestné činy je doprovázeno zákazem opětovného vstupu do Maďarska na dobu jednoho až tří let, který může maďarský úřad pro přistěhovalectví a státní příslušnost označit za platný pro celou Evropskou unii. (Human Rights Watch 2016) Maďarsko se snaží běžencům zamezit jakýmkoliv způsobem vstup do země a Evropské unie a vytváří tak překážky pro snadný průchod běženců přes zemi. Tyto kroky jsou proti mnoha hodnotám, které reprezentuje EU a OSN, jichž je Maďarsko součástí. Porušování práv migrantů je důležité pro vývoj charakteru režimu. To ho staví do pozice proti EU.

Útoky na migranty ze strany Maďarska představují problém, jelikož porušují zahraniční smlouvy, ke kterým se Maďarsko zavázalo. Nebo pravidla mezinárodních společenství, kterých je Maďarsko součástí.

3.1.2 Proměny v soutěživosti voleb ve volebním období 2018

Pokud bychom se bavili o volbách, musíme se podívat na volby, které se pořádaly až po migrační krizi. Tyto volby byly ovlivněny právě tématikou migrační krize, která měla rozhodující vliv na úspěch strany Fidesz. FideszTa dokázala během tohoto období mobilizovat mnoho voličů pomocí své anti-migrační kampaně, která Fidesz a Viktora Orbána stavěla do pozice ochránce Evropy a křesťanských hodnot⁸. (Bíró-Nagy 2022 str 405-407). Důkazem podpory režimu bylo referendum na téma „Chcete Evropské unii umožnit, aby bez souhlasu Národního shromáždění nařídila přesídlení občanů, kteří nejsou občany Maďarska, do Maďarska?“. Referenda se zúčastnilo pouze 40 % voličů, a to není dostatečné množství, aby bylo maďarskými zákony uznáno jako platné. Přesto většina těchto voličů (92 %) se vyjádřila souhlasně. Premiér Viktor Orbán se v přímém televizním projevu k národu rychle chopil slova a porážku označil za „vynikající vítězství“ a prohlásil, že je nyní odhodlán změnit

---

⁸ Na billboardech se objevovaly slogany jako: „Pokud přijedete do Maďarska a zůstanete tak dodržujte zákony!“ nebo „Nenechte Sorose, aby se nám nakonec s migranty vysmál“ (autorův překlad z billboardů, které se v tomto období objevily v zemi)

ústavu tak, aby odrážela „vůli lidu“. (Human Rights Watch 2016) Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě spolu (OBSE) s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) poslala přes 200 nezávislých pozorovatelů do Maďarska, aby dohlíželi na volby. Jejich závěrem je, že volby v Maďarsku probíhaly svobodně a tajně, s drobnými problémy, mezi než patří např. přeplněné volební místnosti. Jako problematické však označují zastrašovací a xenofobní rétoriku, mediální zaujatost spojenou s tím, že vláda měla velký vliv na státní a většinu soukromých médií v zemi a neprůhlednost financování politické kampaně, který zůstává problematický už od volebního období 2010-2014, kdy ho Fidesz přepracovala. Tyto aspekty omezovaly prostor pro skutečnou politickou debatu a bránily voličům v orientaci a informovanosti ve volbách. (OBSE 2018 str 1) Fideszu také pomohly právní změny z roku 2011 a roku 2013, které představovaly překážky pro férové volby. (OBSE 2018 str 1) Volby nezměnily svůj charakter a jsou zde podobné problémy jako v roce 2014, závěrem proto tedy OBSE doporučuje odstranit všechny překážky, které omezují politickou participaci v Maďarsku. (OBSE 2018)

Charakter voleb se v Maďarsku nezměnil a jeho disproporce zde zůstaly. Jelikož tyto změny vyhovují straně Fidesz a stále jí napomáhají získávat ústavní většinu v Maďarsku, není pro Fidesz důležité měnit volební systém země

3.1.3 Zhodnocení charakteru režimu po migrační krizi 2015

Vláda se v tomto období zaměřuje na proměnu občanských svobod. V této oblasti byla vydána série zákonů pod názvem „Stop Soros“. Zákony měly zacílit na nevládní organizace a omezit jejich fungování v zemi. Hlavně pak organizace, které se soustředily na pomoc migrantům v zemi. K zákonu bylo vytvořeno několik dodatků, které reagovaly na rozhodnutí Evropského parlamentu a komise. Takovým dodatkem byl zákon T/19774, který znemožňoval usídlení migrantů na Maďarském území.

V „boji“ s migrací vláda porušila mezinárodní smlouvy jako je Dublin III, která zaručovala snadný průchod zemí a snadné azylové řízení. Současně porušovala stanoviska OSN a EU k migraci. Docházelo zde tak k dlouhodobému zadržování uprchlíků bez jasných důkazů a vláda se aktivně snažila znemožnit průchod do země a zahájení azylových řízení. K tomu sloužili tranzitní zóny, přes které museli migranti

přejít. V těchto zónách úřady postupovaly velmi pomalu při azylových řízeních. Tyto zóny nebyly dostatečně zásobeny potravinami, léky, oblečením a postrádaly jakékoliv hygienické zázemí. V těchto podmínkách byli někteří žadatelé drženi až 45 dní. Situace se proměnila až po nalezení 71 mrtvých uprchlíků v kamionu z Maďarska, v Rakousku. Poté bylo umožněn vstup několika humanitárním organizacím do těchto zón. Aby Maďarsko donutilo migranty projít přes tranzitní zóny, vybudovalo podél celé Srbské hranice 4 metry vysoký ostnatý plot. Na všechna opatření byla podána žaloba k Evropskému soudnímu dvoru a ten v roce 2020 všechna opatření učiněná Maďarskem, označil jak nezákonná. Přesto jsou stále v platnosti. V oblasti občanských svobod tak dochází k velké erozi.

Co se týká soutěživosti voleb, charakter režimu se nemění. Nebyly zde provedeny žádné legislativní změny, které by měnily charakter soutěživosti voleb. Ani v oblasti poručnických organizací nedošlo k žádným změnám.

3.1 Vývoj Maďarského režimu během pandemie SARS CoV 2

První dva případy nákazy Covidu-19 se v Maďarsku objevily 4. března 2020. Na to vláda reagovala již 11. března, vyhlášením okamžitého epidemického nouzového stavu v zemi, s trváním do 18. června. (Kovács et all. Str 210-211) Vyhlášení nouzového stavu se pak opakovalo. Druhý nouzový stav byl vyhlášen 3. srpna 2020, ten byl pak třikrát prodloužen (17. prosince 2020, 16. června 2021 a 15. prosince 2021).

Než zde budou popsány jednotlivé změny v zákonech a ústavě, je vysoce důležité charakterizovat, jakým způsobem může být vyhlášen nouzový stav (stav národní krize) v Maďarsku, protože to umožňovalo vládě během stavu národní krize vydávat dekrety. (Drinóczi, Bień-Kacała. 2020. Str 176). Dekrety představují ten nejvyšší exekutivní nástroj, který vláda může vydat bez souhlasu parlamentu na 15 dní. (Hungarian Helsinki Committee 2022 str 1) Maďarská ústava definuje šest typů „zvláštního právního řádu“, které vláda může využít ke zvládnutí nouzových situací. První tři se týkají ohrožení ze strany vnitřního nebo vnějšího nepřítele, anebo obrany spojence. Čtvrtý a šestý se týká ozbrojeného útoku na území Maďarska jiným státem nebo teroristickými skupinami. Pátým typem je přírodní nebo technická havárie. (Drinóczi, Bień-Kacała. 2020. Str 176). Pro zvládnutí pandemie covidu-19, byl vyhlášen stav nebezpečí pro zvládnutí přírodní nebo průmyslové katastrofy,

ohrožující životy a majetek, anebo za účelem zmírnění jejích následků. (International Commission of Jurists 2022) K zavedení jednoho z typů zvláštního řádu státu je třeba souhlas 2/3 parlamentu. Toto pravidlo nepředstavovalo pro stranu Fidesz problém, protože tuto většinu měla díky parlamentním volbám z roku 2018. Dne 11. března 2020, v reakci na pandemii covidu-19, aktivovalo Maďarsko svůj ústavní nouzový režim a vyhlásilo „stav nebezpečí“. Maďarský nouzový zákon však nebyl připraven na pandemická opatření, spojená s Covidem-19, ale v maďarských zákonech neexistovala lepší možnost..Proto se tento krok zdál být jedinou dostupnou možností, s ohledem na celkový dopad, který pandemie koronaviru způsobila. (Drinóczi, Bień-Kacała. 2020. Str 178-180). Na základě nouzového zákona pak bylo vydáno mnoho dekretů, ovlivňujících obchody, hranice, soudy, školy a univerzity. (Drinóczi, Bień-Kacała. 2020. Str 182-184) Společně s vyhlášením nouzového stavu byly zavedeny vysoké tresty za jeho porušování. Díky možnosti vydávání dekretů bylo velmi snadné pro Viktora Orbána upravovat chod země. (Guasti, str. 2021. 51-52)

3.1.1 Proměny v občanských svobodách během pandemie covidu-19

Vláda vydala nové dekrety, které jí měly pomoci korigovat mediální prostor. Takovým dekretem je T/9790. Dekret T/9790 uděluje vládě nekontrolovanou moc umlčovat nesouhlasné hlasy, zejména v médiích, a omezovat svobodu projevu tím, že dekret zavádí dva nové trestné činy, související s krizí covidu-19. První ustanovení se vztahuje na trestný čin „šíření nebo předávání nepravdivých informací z nedbalosti“. Nepravdivost informací je určována vládou.(Cox. 2020. 34) Ta tak využila pandemii Covid-19 jako záminku ke kriminalizaci šíření údajně nepravdivých informací, z čehož obviňuje nezávislá média nebo opoziční politiky. (Reporters Without Borders 2022) Dekret byl použit například proti politikovi opoziční strany Momentum, Jánosovi Csóka-Szúcs, který sdílel příspěvek o tom, že v jeho městě Gyula bylo vyklizeno 1 170 nemocničních lůžek. Krátce po zveřejnění příspěvku byl zatčen a obviněn z „bránění v boji proti pandemii covidu-19“ (Euronews 2020) Dekret nebyl namířen pouze proti politikům nebo novinářům, ale také proti obyčejným lidem. Deník Gurdian uvádí, že několik lékařů odmítlo mluvit s jejich novináři, kvůli zákazu vedení nemocnice. Nebo že novináři nemohli sledovat tipy na případy koronaviru v maďarské škole, protože se všichni báli mluvit, a to i anonymně. (Guardian 2020) Vláda tak omezila přístup veřejnosti

k nezávislým informacím. (Reporters Without Borders 2022) Nedochází zde však k přímým fyzickým útokům nebo obtěžování ze strany vlády. Maďarský stát je ale jediným členem Evropské unie, který je podezřelý ze svévolného sledování novinářů pomocí softwaru Pegasus⁹. V rámci oficiálních pomlouvačných kampaní jsou navíc novináři, kteří kritizují vládu, obtěžováni příznivci vládnoucí strany. (Reporters Without Borders 2022) Maďarský režim tak omezuje svobodu médií a přístup obyvatel k nezávislým zdrojům. Oproti minulému krizovému období, kdy se vláda zaměřila spíše na nevládní organizace, působící na území Maďarska, se během covidu zaměřila na zbylá nezávislá média v zemi tím, že neprodloužila vysílací licenci mediu Klubradiu (Reporting Democracy 2021) a vytvořením zákona T/9790, který omezoval schopnost kritizovat vládní opatření.

Vládní propaganda byla zacílena i na samotné očkování. Vláda se snažila zdiskreditovat některé zahraniční firmy, které vytvářely očkování proti covidu-19, jako je společnost Pfizer a naopak se snažila podpořit očkování z Číny (Sinopharm) a Ruska (Sputnik). (International Commission of Jurists 2022 str 13) Maďarská vláda se tak nadále staví proti rozhodnutí EU, která tyto vakcíny v té době ještě nepovolila k použití. Maďarsko tak bylo první zemí, které je použilo v EU. (Evropský parlament 2021, France24 2021) Vláda Maďarska tak hledá pomoc při řešení covidu mimo Evropskou Unii, a to v Rusku a Číně. Orbán a Putin tak dlouhodobě udržují dobré vztahy, navzdory krizím mezi Ruskem a EU. To dokazuje i současný postoj Orbána k válce na Ukrajině. (The Brussels Times 2022)

Dekret z 28. ledna 2021 povoloval použití vakcín, které již byly schváleny v minimálně třech zemích, včetně jednoho státu EU, a které již byly v těchto zemích podány nejméně jednomu milionu lidí. Toto rozhodnutí je v rozporu s povinností samotného Maďarska, zajistit bezpečnost účinnosti léčivých přípravků, poskytovaných svým obyvatelům z hlediska práva na zdraví. (International Commission of Jurists 2022 str 13) Kromě toho rozsah vládní strategie zavádění vakcíny zpočátku zcela vynechával osoby bez maďarského státního občanství. Tyto osoby se mohly k očkování přihlásit až od 4. května 2021. Nicméně do dnešního dne migranti bez dokladů stále nemají přístup k očkování z důvodu identifikace. (International Commission of Jurists 2022 str 14) Tento přístup je v rozporu

---

⁹ Pegasus je hackerský software neboli spyware, který vyvíjí, prodává a licencuje vládám po celém světě izraelská společnost NSO Group. Je schopen infikovat miliardy telefonů s operačními systémy iOS nebo Android a využít všechna data z nich. (The Gurdian 2021)

s dokumentem WHO, který Maďarsko podepsalo v roce 2007. Státy se zavázaly k tomu, že zajistí přístup k vakcínám všem lidem pobývajícím na území státu tak, aby se zabránilo neodůvodněné diskriminaci a nerovnosti v přístupu k vakcínám. (Economic and Social Council 2020 str 1) Režim opakovaně nedodrží závazky k mezinárodním smlouvám, které podepsal.

Autorizační zákon zasahoval i do občanských svobod. Vláda si vytvořila zákon, pomocí kterého mohla manipulovat s občanskými svobodami i v oblastech, které nebyly ohroženy pandemií a tím zneužila mimořádných pravomocí pro svůj zisk. V období od 30. března do 18. června 2020 vláda přijala více než 150 opatření na boj s pandemií. Tyto dekrety měly za cíl oslabit parlamentní a soudní dohled a posílit exekutivu. Dekrety postrádaly nezbytný legislativní dohled a správní a soudní přezkoumání, které by umožnily stanovit zákonnosti mimořádných opatření. (International Commission of Jurists 2022) Zatímco autorizační zákon byl v polovině června zrušen, parlament současně přijal nový zákon, umožňující vládě vyhlásit v budoucnu mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví nebo zdravotnictví, během nichž může nařídit veškerá opatření, která považuje za nezbytná bez schválení parlamentem, včetně pozastavení platnosti zákonů a omezení základních práv, jako je svoboda pohybu a shromažďování, a to až na dobu šesti měsíců. Tyto pravomoci lze obnovovat každých šest měsíců s minimálním nebo žádným parlamentním či soudním dohledem. (Human Right Watch 2021)

Vláda se rozhodla během covidu změnit způsob financování některých občanských a neziskových organizací. To se projevuje ve vládním rozhodnutí o záchranném ekonomickém balíčku. Vládní program dotací na mzdy má za cíl zabránit propouštění pracovníků v důsledku vážných ztrát příjmů v vinou epidemie. Tento program se však nevztahuje na organizace občanské společnosti jako zaměstnavatele, přestože tento sektor zaměstnává více než 166 000 osob a vytváří 5,2 % HDP. Rozhodnutí vlády snížit nebo zrušit podporu pro některé organizace občanské společnosti ohrožuje schopnost, přičemž se odvolává na ekonomické potíže způsobené pandemií a zavřením, lze rovněž považovat za nepřátelský krok. Na vrcholu první vlny vláda rozhodla zrušit finanční podporu třem nevládním organizacím, jejichž instituce vzdělávaly deprivované, často romské děti, žijící ve znevýhodněných oblastech po celá desetiletí. Tímto způsobem byly ohroženy programy a instituce tzv. Igazgyöngy Foundation, Ámbédkár School a Maďarské

luteránské školy Bratrstva, které se týkaly stovek znevýhodněných dětí, což je v konečném důsledku útok nejen na tyto organizace, ale také na jejich cílovou skupinu. (Kövér, Antal, Deák 2021 str 108) Tato omezení ve financování neziskových organizacích ohrožují minority žijící v Maďarsku. Režim tak útočí na etnické menšiny žijící na jeho území.

Vláda ke zvládnutí covidové krize nasadila i vojenské jednotky na svém území. Pro potřeby pandemie byla upravena legislativa týkající se armády. Byl vytvořen přechodný zákon o obraně, který zavádí nová ustanovení během stavu nebezpečí a pandemického stavu. Zákon upravoval armádní legislativu ve třech kategoriích. Za prvé vláda dostala neomezené oprávnění stanovit vyhláškou rozsah použití vojenských sil. To v praxi znamená, že vláda může nařídít zapojení ozbrojených sil i v oblastech, které nestanovuje zákon o obraně. Což je v rozporu s maďarským základním zákonem (ústavou), podle něhož úkoly týkající se maďarských ozbrojených sil musí být stanoveny pomocí kardinálního zákona. Za druhé zákon umožňoval použití střelných zbraní, během trvajících stavu ohrožení, proti obyvatelům země. To je také v rozporu s maďarským základním zákonem, který klade důraz na přesné definování toho, za jakým úkolem střelné zbraně budou použity. Za třetí tento přechodný zákon rozšířil působení vojenské policie. Vojenská policie má během trvání tohoto zákona ty samé pravomoci jako normální státní policie a může být obsazena do vedení firem a nemocnic. (Hungarian Helsinki Committee 2020 str 10-11) Jak upozornil politický analytik Péter Krekó, Orbánova vláda již využila mimořádných pravomocí a zřídila "vojenskou pracovní skupinu, která dohlíží na fungování 140 společností poskytujících kritické služby". (Washington post 2020) Orbán postavil maďarské bezpečnostní složky do popředí boje proti novému koronaviru: policejní úředníci předsedají každodenním tiskovým konferencím, vojenští velitelé jsou pověřeni vedením velkých nemocnic a vojenští poradci jsou rozmístěni v klíčových strategických podnicích, aby zajistili jejich hladký chod. (Reporting democracy 2020) Snaha o militarizaci země měla pomoci v zavádění nepopulárních a neliberálních opatřeních v zemi jako bylo omezení svobody pohybu nebo nový zákon. Armáda tak měla demonstrovat vládní sílu. To, že armáda byla využita pouze jako demonstrace síly dokládá, že nebyly zaznamenány žádné případy vojenského násilí nebo represe. (Grzebalska, Maďarová 2021 str. 148) Vojenské složky tak sehrály důležitou roli v zastrašování populace

a umožnily snazší prosazování vládní politiky v zemi. To, že mařarský režim využil armádu k tomu, aby si zajistil poslušnost obyvatel, i když to bylo pouze dočasné, je nebezpečné, protože režim tak má ověřený způsob, jakým by mohl použít armádní jednotky proti občanské společnosti.

Nelegální migrace byla důležité téma i během období pandemie. Vláda prodlužovala stav migrační krize už 5 let i přesto, že počty migrantů překračující hranice se neustále snižují. (International Commission of Jurists 2022) Ještě před tím, než byl zaznamenán první nakažený covidem-19, vláda pozastavila přijímání osob do azylových řízení na dobu neurčitou. Toto rozhodnutí vláda odůvodňovala tím, že chce chránit své občany před nákazou a obviňovala nelegální migranty ze šíření covidu v Evropě (INFO Migrants 2020) Orbán se k tématu vyjádřil takto: *"Vedeme válku na dvou frontách, jedna fronta se jmenuje migrace a druhá patří koronaviru, mezi oběma je logická souvislost, protože obě se šíří pohybem"*(France24 2020) Orbánovo vyjádření na téma migrace a covid, jasně označuje migraci jako důvod šíření covidu. Jako důkaz represivního chování vlády proti lidem jiné národnosti lze uvést případ Íránského studenta medicíny. Tento student pobýval legálně na území Mařarska, ale v momentě, kdy bylo zjištěno, že student je nakažen covidem-19, využila to administrativa jako záminku, aby studenta obvinila z porušení karanténních pravidel, což vedlo k jeho vyhoštění do Íránu. Tento proces se opakoval i v několika dalších případech. (International Commission of Jurists 2022) Mařarská vláda byla nucena zrušit tranzitní zóny po květnovém rozhodnutí C-821/19 Evropského soudního dvora (Evropská unie 2019). Vláda však v rychlé reakci už v červnu předložila nový zákon, který zrušil právo žádat o azyl na mařarském území a nařídil podávat žádosti o azyl na speciálně určených velvyslanectvích v zemích mimo EU. Pokud bude žadatel o azyl, včetně dětí, umožněn vstup na území, bude automaticky umístěn do vazby na 30 dní bez možnosti odvolání. V říjnu zahájila Evropská komise proti Mařarsku právní kroky s odůvodněním, že nové postupy porušují azylové právo EU. (Human Right Watch 2018) Azylová politika státu je stále pod velkou kritikou okolních zemí a Evropské unie, přesto mařarská vláda stále vydává nové zákony, kterými se omezují práva migrantů na azyl. Mařarský režim tak stále nedodržuje smlouvu Dublin III a vytváří nové překážky migrantům, kteří chtějí vstoupit do země.

Během pandemie covidu-19 tak dochází k velkému oslabení maďarské občanské společnosti. Režim v maďarsku mění svůj charakter a oslabuje občanskou společnost. Ke zhoršení došlo v oblastech mediální svobody, neziskových organizací a migrační politiky. Během tohoto období se režim přiklání k Rusku a Číně, které jej podporují.

3.1.2 Proměny v soutěživosti voleb ve volebním období 2018-2022

Volební období 2018-2022 je spojeno právě s pandemií Covid-19. (Drinóczi, Bień-Kacała. Str 171-174). Zpráva OBSE k parlamentním volbám z roku 2022 došla k závěru, že ačkoli se vyskytlo jen málo procedurálních problémů v den voleb, účastníci voleb nesoutěžili za rovných podmínek. Tyto výtky směřovaly hlavně ke změnám z roku 2011 a 2013. OBSE uvedla, že volby proběhly "dobře" a byly profesionálně řízeny, ale poznamenané absencí rovných podmínek. (OBSE 2022) Volební pozorovatelé zjistili, že kandidáti mohli do značné míry vést svobodnou kampaň, ale i když byla kampaň soutěživá, měla vysoké problémy v mediálním prostředí země. (Knihovna Anglického parlamentu 2022) Charakter soutěživosti voleb během migrační krize zůstal stejný jako v období migrační krize. Volby mají stále ty samé problémy. To představují zákony přijaté v období 2010-2014, které zvýhodňují stranu Fidesz.

3.2.3 Zhodnocení charakteru režimu po pandemii covidu-19

Vláda se i v tomto období znovu zaměřila na proměnu občanských svobod. Hlavní sférou těchto změn byl mediální prostor. Vláda na začátku krize měla pod kontrolou vládní media a velkou část soukromých médií. Přesto se rozhodla vydat zákon T/9790, který uděloval vládě pravomoc určovat pravdivost zpráv v zemi. Tento zákon omezil svobodu projevu v celé zemi. Schopnost vlády určovat pravdivost a nepravdivost informací spojená s tím, že vláda ovládá většinu mediálního prostředí (až 80 % podle Amnesty International), naznačuje určitý stupeň cenzury v zemi. Existují také důkazy o tom, že vláda použila sledovací systém Pegasus ke sledování novinářů opozičních médií v zemi.

Nově vytvořený autorizační zákon měl pomoci při boji proti covidu-19, ale byl zneužit proti občanům a omezil tak občanské svobody i v oblastech, které nemusel.

Během toho období dochází k další sporům mezi EU a Maďarskem, a to v oblasti uznání očkovacích látek. Maďarsko se rozhodlo schválit použití

očkovacích vakcín Sputnik z Ruska a Sinopharm z Číny, které nebyly schváleny Evropskou lékovou agenturou. A vláda připravila kampaň namířenou proti Pfizeru.

V oblasti soutěživosti voleb se stále neodehrály žádné významné změny. stále zde přetrvávají problémy spojené se zákony z roku 2011 a 2013.

Poručnické organice nezměnily svůj charakter, ale v tomto období dochází ke změně legislativy spojené s armádou. Tyto změny se týkají možnosti použití armády proti občanské společnosti. Výjimečné pravomoci armády může vláda využít vždy při vyhlášení nouzového stavu (stavu ohrožení). Mezi nové výjimečné pravomoci patří: schopnost vlády stanovit výjimečnou situaci při níž může být použita vojenská síla, armáda může použít střelné zbraně proti občanům země v nouzovém stavu a vojenská policie získala pravomoci jako státní policejní jednotky a může být obsazena do vedoucích pozic nemocnic a civilních firem k zajištění kritické infrastruktury v zemi.

4. Závěr

Cílem práce bylo zjistit, jakým způsobem se proměnil charakter režimu v Maďarsku během krizových událostí. Těmito událostmi byla migrační krize v roce 2015 a pandemie SARS CoV 2. Vývoj režimu byl zkoumán za pomoci metody Process tracing, se zaměřením na explaining outcomes od autorů Beache. (2012) Kauzální řetězec zachycuje, jakým způsobem se režim proměnil během kritických událostí. Proměny režimu byly analyzovány podle teorie o hybridních režimech od Gilbertové a Mohseniho (2011) v kategoriích: soutěživost voleb, občanské svobody a postavení poručnických organizací. Jejich koncept je dále doplněn o koncept demokratického Backslidingu od Corralese (2020)

Maďarský režim se začal etablovat v roce 2010 po vítězství strany Fidesz v parlamentních volbách. Strana Fidesz v těchto volbách získala 2/3 většinu v parlamentu, a to jí umožnilo měnit zákony a ústavu země ve svůj prospěch.

Jako první Fidesz proměnila charakter soutěživosti voleb. K tomu využila svou 2/3 většinu a prosadila změnu volebního systému v roce 2011. Tato novela potlačila proporcionální složku volebního systému a vytvořila systém s dominancí většinové části. Druhou změnou bylo překreslení volebních okrsků. Fidesz překreslila volební okrsky tak, aby v jednotlivých okrscích převažovali voliči Fideszu. Jelikož většina etnických Maďarů žijících v zahraničí podporuje stranu Fidesz, tak byl vytvořen zákon, který umožnil těmto Maďarům získat snadno občanství. Tento zákon straně Fidesz zajistil přes 100 tisíc hlasů ve volbách v roce 2014. Tyto změny, podle Corralese, porušují mezinárodní normy pro férové volby v 8. a 12. bodě. Nastává tak eroze liberální demokracie v první a druhé kategorii podle Corralese. Těmito kategoriemi jsou: Autokratický legalismus a Ústavní změny nebo přepracování ústavy k získání většího počtu pravomocí. Změny mají dědičný charakter, jelikož budou přeneseny i do dalších voleb beze změn.

V oblasti občanských svobod se objevují problémy v mediálním prostoru. Tyto problémy způsobil zákon CLXXXV, který Pomohl Fideszu získat úplnou kontrolu nad mediální radou a státním médiem. Díky této kontrole může určovat politiku státního media a rozhodovat o propouštění nebo nabírání zaměstnanců. Vláda tak může využívat státní media pro svoje potřeby (příkladem by byla proti-migrační

kampaň v roce 2015). Tím je porušována další Corralesova mezinárodní norma a to ve 3. kategorii (Rovný přístup k veřejným médiím).

Poručnické organizace jsou pod kontrolou státu a nezasahují do rozhodování státních orgánů. Jde tak soudit podle nového zákona o náboženství a auditu ministerstva obrany (2021)

Freedom house Maďarsko hodnotí jako „SEMI-CONSOLIDATED DEMOCRACY“ s 67 body a Democracy Index ho řadí do skupiny „Vadných demokracií“ se skóre 6,9. (2014)

Migrační krize vrcholící v roce 2015 byla využita k proměně režimu hlavně v oblasti občanských svobod. V této oblasti tak došlo ke zhoršení oproti minulému volebnímu období. Vláda během krize zavádí do praxe sadu zákonů souhrnně označovaných jako „Stop Soros“. Tyto zákony měly sloužit k omezení neziskových organizací, které pomáhají uprchlíkům nebo kritizují jednání maďarské vlády. Součástí tohoto zákona byl i dodatek (T/19774) znemožňující usídlení migrantů v Maďarsku. Vláda těmito zákony chtěla bránit svoje občany před migranty mířící právě do Maďarska.

Při boji s migrací vláda porušovala mezinárodní úmluvu Dublin III zemí Evropské Unie (s výjimkou Řecka) a dále Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska, jejíž je signatářem i Maďarsko. Podle Dublinu III má být všem migrantům zajištěno snadné a rychlé azylové řízení. Maďarsko ji tak porušovalo tím, že bezdůvodně zadržovala migranty na svém území a vystavěla hraniční zeď. Vláda také vedla mediální kampaň na podporu vládních opatření, kterou chtěla získat obyvatelstvo na svou stranu a tím si zajistit legitimitu.

Občanské svobody v tomto období zažívají erozi. Oproti minulému volebnímu období dochází ke zhoršení postavení nevládních organizací a migrantů. Hlavně kvůli novému zákonu „Stop Soros“, který omezil fungování nevládních organizací, ale také zakazuje usídlit cizí obyvatelstvo na maďarském území.

Charakter soutěživosti voleb se v tomto období nemění. Fidesz stále spoléhá na změny z roku 2011 a 2013. Ani charakter poručnických organizací se nemění, protože během tohoto období nedošlo ke změně legislativy týkající se poručnických organizací.

Freedom house v tomto období hodnotí Maďarsko 55 body a je označen jako SEMI-CONSOLIDATED DEMOCRACY. Demokratický Index Maďarsko řadí mezi „vadné demokracie“ se score 6,63(2018)

I v období pandemie covidu-19 došlo ke zhoršení v oblasti občanských svobod. Vláda na začátku pandemie vydala zákon T/9790, pomocí kterého měla zastavit šíření údajně nepravdivých informací o covidu. Vláda však tuto pravomoc využila k omezení šíření zpráv, které jí nějakým způsobem kritizovaly nebo stály v opozici k vládním aktivitám. Vláda se také rozhodla špehovat novináře nezávislých médií pomocí systému Pegasus. Bylo zde také několik soudních procesů s novináři, opozičními politiky, ale i pouhými občany kvůli stanoviskům na sociálních sítích. Nový autorizační zákon měl pomoci v boji s covidem tím, že usnadňoval vydávání dekretů v zemi, byl však využit k vytvoření dekretů, které omezovaly svobody a neměly souvislost s covidem-19.

Vláda i během pandemie využívá migrační krizi tím, že udržuje stav migrační krize. Ten je v zemi obnovován už od roku 2015, kdy migrační krize začala. V období pandemie byli migranti vládou obviněni z toho, že jsou důvodem šíření covidu v Evropě. Vláda pak obvinila několik legálně pobývajících studentů z Iránu z porušení protipandemických opatření bez přímých důkazů a deportovala je zpět do Iránu. V zemi se opakovalo ještě několik takových procesů.

Vláda také zavedla nový zákon týkající se armády. Armáda tak má nové pravomoci a vláda může stanovit výjimečnou situaci, při které má mít armáda aktivní roli. Armáda získala možnost, během nouzového stavu, využít střelné zbraně proti civilistům a armádní policie byla postavena na úroveň klasické policie s tím, že může být dosazena do vedení nemocnic nebo do firem spojených s „kritickou“ infrastrukturou. Vláda si tak zajistila způsob, jakým by mohla použít armádu proti obyvatelstvu země, pokud by potřebovala.

Neziskové organizace jsou znovu v ohrožení, protože určité části přestala vláda vyplácet státní dotace s odůvodněním, že nemá dost peněz kvůli covidu-19. Stát úmyslně vybral organizace, které se starají o práva menšin nebo o marginalizované občany země. To ohrožuje jejich existenci a také existenci osoby, na které organizace mířila (především romské děti ze znevýhodněných oblastí).

Kvůli výše zmíněným změnám dochází k erozi občanských svobod. Oproti období migrační krize dochází k velkému zhoršení v této oblasti.

V oblasti soutěživosti voleb nedochází oproti období migrační krize ke změně. Stále jsou v platnosti změny z roku 2011 a 2013, které pomáhají straně Fidesz vyhrát volby a získat ústavní většinu v zemi.

V období pandemie režim znovu prožívá demokratickou erozi hlavně v oblasti občanských svobod. V tomto období si maďarská vláda připravila zákony, kterými lze provádět cenzuru nejen v mediálním prostředí, ale i civilním. Současně s tím posílila pozici armády tak, aby ji vláda mohla využít v nouzových situacích proti obyvatelům země.

Freedom house v tomto období dává Maďarsku 69 bodů (nárůst bodů způsobila změna jakým Freedom house přepočítává skóre pro jednotlivé státy, ale přesunutí do kategorie Partly free jasně odráží pokles demokracie) a je označeno jako PARTLY FREE. Demokratický Index Maďarsko řadí mezi „vadné demokracie“ se scóre 6,5 (2021)

5.

6. Prameny a literatura

Bajomi-Lázár, Péter. *An anti-migration campaign and its impact on public opinion: The Hungarian case*. European Journal of Communication Vol. 34 n. 6

Beach, Derek. Pedersen, Rasmus. 2012. *Case selection techniques in Process-tracing and the implications of taking the study of causal mechanisms seriously*. The American Political Science Association Annual Meeting Literatura

Beach, Derek. Pedersen, Rasmus. 2013. *Process-Tracing Methods: Foundations and Guidelines*. University of Michigan Press.

Béla Greskovits 2015. *The Hollowing and Backsliding of Democracy in East Central Europe*. Global Policy Vol. 6

Bílek, Jaroslav. 2015. *Hybridní režimy jako svébytná kategorie politických režimů: Komparace vybraných přístupů*. Central European Political Studies Review. vydání 17, č. 2.

Bílek, Jaroslav. Lupták, Lubomír. 2014. *Československo 1945–1948: Příklad hybridního režimu?*. Středoevropské politické studie. Vol. 16, n. 2-3.

Bíró-Nagy, András. 2022. *Orbán's political jackpot: migration and the Hungarian electorate*. Journal of Ethnic and Migration Studies. vydání 48, č. 2.

Bocskor, Ákos. 2018. *Anti-Immigration Discourses in Hungary during the 'Crisis' Year: The Orbán Government's 'National Consultation' Campaign of 2015*. Sociology. Vol. 52 n 3

Bozóki, András. 2011. *Occupy the State: The Orbán Regime in Hungary*“. *Debatte: Journal of Contemporary Central and Eastern Europe*. Vydání 19, č. 3.

Corrales, Javier. 2020. *Democratic backsliding through electoral irregularities: The case of Venezuela*. European Review of Latin American and Caribbean Studies. č. 109.

Cox, Megan. 2020. *States of Emergency and Human Rights During a Pandemic: A Hungarian Case Study*. Human Rights Brief Vol. 24

Deloy, Corinne. 2014. *Unsurprisingly outgoing Prime Minister Viktor Orban wins the general election in Hungary*. Fondation Robert Schuman

Deloy, Corinne. *Viktor Orbán easily sweeps to victory for the third time running in the Hungarian elections*. Fondation Robert Schuman

Diamond, Larry. 2002. *Elections Without Democracy: Thinking About Hybrid Regimes*. Journal of Democracy. Vydání 13, n. 2.

Evropská komise. 2021. *Memorandum on freedom of expression and media freedom in Hungary*. Strasbourg

Gilbert, Leah. Mohseni, Payam. 2011. *Beyond Authoritarianism: The Conceptualization of Hybrid Regimes*. Studies in Comparative International Development vydání 46, n. 270.

Greskovits, Béla. 2019. *Rebuilding the Hungarian right through conquering civil society: the Civic Circles Movement*. East European Politics. Vol. 36, n. 2.

Grzebalska, Weronika. Maďarová, Zuzana. 2021. *The grand return of the troops: Militarization of COVID-19 and shifting military-society relations in Visegrad*. *Intersections*, Vol. 7 n. 3

Guasti, Petra. 2021. *Democratic Erosion and Democratic Resilience in Central Europe during COVID-19*. Praha: Czech journal of international relations Vol 56 n. 4

Hampshire, James. 2015. *Europe's Migration Crisis*. POLITICAL INSIGHT. Vydání Vol. 6, n. 3.

Hampshire, James. 2015. *Europe's Migration Crisis*. Sage journals, Vol. 6 n. 3

Home Office staff UK. 2020. *Dublin III Regulation*.

Hungarian Helsinki Committee. 2020. *Detailed analysis of the Transitional Act's provisions on special legal order and the state of medical crisis, and on other provisions concerning fundamental rights and the rule of law*. Budapešť: Hungarian Helsinki Committee

Huntington, Samuel. 2008. *Třetí vlna. Demokratizace na sklonku dvacátého století*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Juhász, Attila. Hunyadi, Bulcsú. Zgut, Edit. 2015. *Focus on Hungary: Refugees, Asylum and Migration*. Political Capital Policy Research & Consulting Institute.

Kovács, Zoltán. Vida, György. 2015. *GEOGRAPHY OF THE NEW ELECTORAL SYSTEM AND CHANGING VOTING PATTERNS IN HUNGARY*. Acta Geobalcanica journal. Vydání 1, n. 2.

Kovács. Koós. Uzzoli. Páger. Egyed. 2020. *Regional effects of the COVID-19 pandemic and policy responses in Hungary*. R-ECONOMY, Vol. 6 n. 3

Kövér, Ágnes. Antal, Attila. Deák, Izabella. 2021. *Civil Society and COVID-19 in Hungary: The Complete Annexation of Civil Space*. De Gruyter, Vol. 12 n.1

Magyarországi katonai költségvetés. 2021. *A költségvetési szervek irányítói, tulajdonosi feladatai ellátásának ellenőrzése*. Budapest: Honvédelmi Minisztérium.

Merkel, Wolfgang. 2004. „Embedded and defective democracies“. Democratization. Vydání 11, n. 5.

Mufti, Mariam. 2018. „What Do We Know about Hybrid Regimes after Two Decades of Scholarship?“ Politics and Governance. Vydání 6, n. 2.

Nuñez-Mietz, Fernando. 2019. Resisting human rights through securitization: Russia and Hungary against LGBT rights. Journal of Human Rights Vol. 18 n. 5

OSCE. 2018. ODIHR Limited Election Observation Mission Final Report. Warsaw: Office for Democratic Institutions and Human Rights.

Pavón, Juan. 2015. *The EU facing asylum and migration: more ambition, more compromise*. Fundación Alternativas

Procházka, David. Cabada, Ladislav. 2020. *EXPLORING THE "GREY ZONE": THE THEORY AND REALITY OF "HYBRID REGIMES" IN POSTCOMMUNISTIC COUNTRIES*. Journal of Comparative Politics. vydání 13, n. 1.

Rácz, András. Rózsa, Erzsébet. 2007. *The Civilian Control of the Hungarian Armed Forces – Institutional and Legal Background*. Frankfurt: PEACE RESEARCH INSTITUTE FRANKFURT

Scheppele, Kim. 2014. *Hungary: An Election in Question*. Princeton University and the Institute for Advanced Studies, Princeton. Část 1-5.

Schmidt, Andrea. 2018. *CHALLENGES OF THE ILLIBERAL DEMOCRACY IN HUNGARY. SOME ASPECTS TO THE 2018 ELECTIONS*. Polish Political Science Review. vydání 6 n.2

Szalai, András. Göbl, Gabriella. 2015. *Securitizing Migration in Contemporary Hungary*. Central European University.

Szalai, András. Göbl, Gabriella. 2015. *Securitizing Migration in Contemporary Hungary*. CEU

The International Republican Institute. 2010. *Election watch Hungary*. Washington: The International Republican

Várnagy, Réka. *Hungary: Political developments and data in 2018*. European Journal of Political Research Political Data. vydání 58.

Venice Commission. 2015. *OPINION ON MEDIA LEGISLATION OF HUNGARY*. Strasbourg.

Wigell, Mikael. 2008. *Mapping 'Hybrid Regimes': Regime Types and Concepts in Comparative Politics*. Democratization vydání 15, n. 2.

Zaccagnino, Jessica. 2021. *The Tragedy of Central European University: Theorizing Hungarian Illiberal Democracy and Its Threat to Academic Freedom*. Connecticut Law Review, vydání 52, n. 3.

Zakaria, Fareed. 1997. *The rise of illiberal democracy*. *Foreign Affairs*, Vol. 76, n. 6

Zsolt, Semjén. 2018. *zákon T/19774*. Národní shromáždění.

Prameny

Amnesty International. Konec svobody médií v Maďarsku. Drtivou většinu má pod kontrolou Orbán. 2021. Dostupné. zde: <https://www.amnesty.cz/zprava/5109/konec-svobody-medii-v-madarsku-drtivou-vetsinu-ma-pod-kontrolou-orban>. 26.6.2022

Amnesty International Publications. 2010. VIOLENT ATTACKS AGAINST ROMA IN HUNGARY. Dostupné. Zde: <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/06/eur270012010en.pdf>. 26.6.2022

Brennan Center for Justice. 2021. Gerrymandering Explained. Dostupné. Zde: <https://www.brennancenter.org/our-work/research-reports/gerrymandering-explained>. 26.6.2022

Česká televize. 2017. Maďarsko schválilo zákon, který omezuje svobodu pohybu migrantů Dostupné zde: [Maďarsko schválilo zákon, který omezuje svobodu pohybu migrantů — ČT24 — Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](https://www.ceskatelevize.cz/ct24/zpravy/1577111) 26.6.2022

Democracy Index. 2014. Democracy and its discontents Dostupné. zde: <https://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf> 26.6.2022

Democracy Index. 2018. Political participation, protest and democracy. Dostupné. zde: http://enperspectiva.uy/wp-content/uploads/2019/01/Democracy_Index_2018.pdf. 26.6.2022

Dostupné zde: https://www.lidovky.cz/svet/orban-madarsko-se-boji-evropa-se-boji-ale-migranti-jsou-problem-nemecka.A150903_115112_in_zahranici_msl. 26.6.2022

E15. 2015. Orbán: Nebýt Maďarska, Evropa, jak ji známe, by už nebyla zde: <https://www.e15.cz/zahranicni/orban-nebyt-madarska-evropa-jak-ji-zname-by-uz-nebyla-1323157>. 26.6.2022

Euronews. 2020. Hungary: 'Critics silenced' in social media arrests as EU debates Orbán's powers. Dostupné zde: <https://www.euronews.com/my-europe/2020/05/14/hungary-critics-silenced-in-social-media-arrests-as-eu-debates-orban-s-powers>. 26.6.2022

Evropská komise. 2015. Commission opens infringement procedure against Hungary concerning its asylum law Dostupné zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/PL/IP_15_6228. 26.6.2022

Evropská komise. 2021. Migration: Commission refers HUNGARY to the Court of Justice of the European Union over its failure to comply with Court judgment. Dostupné zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5801. 26.6.2022

Evropská unie. 2019. WORKING DOCUMENT on Democracy, Rule of Law and Fundamental Rights Monitoring Group (DRFMG) Report (LIBE/9/02808) Report Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs Dostupné. zde: <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/233336/1204406EN.pdf>. 26.6.2022

Evropský parlament. 2011. Hungarian law on religion and churches Dostupné zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-7-2011-008043_EN.html. 26.6.2022

Evropský parlament. 2011. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2011 o mediálním zákonu v Maďarsku. Dostupné zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-7-2011-0094_CS.html. 26.6.2022

Evropský parlament. 2016. MEPs propose a centralised EU system for asylum claims with national quotas Dostupné zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20160315IPR19462/meps-propose-a-centralised-eu-system-for-asylum-claims-with-national-quotas>. 26.6.2022

Evropský parlament. 2019. European election results. Dostupné zde: <https://www.europarl.europa.eu/election-results-2019/en/national-results/hungary/2014-2019/constitutive-session/>. 26.6.2022

Evropský parlament. 2021. Acceptance of Sputnik V for the purposes of the EU vaccination passport. Dostupné zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-004003_EN.html 26.6.2022

France24. 2020. Hungary's Orban blames foreigners, migration for coronavirus spread. Dostupné zde: <https://www.france24.com/en/20200313-hungary-s-pm-orban-blames-foreign-students-migration-for-coronavirus-spread>. 26.6.2022

France24. 2021. Hungary's Orban blames foreigners, migration for coronavirus spread. Dostupné zde: <https://www.france24.com/en/20200313-hungary-s-pm-orban-blames-foreign-students-migration-for-coronavirus-spread>. 26.6.2022

Freedom house. 2015. Hungary. Dostupné zde: [Hungary: Nations in Transit 2015 Country Report | Freedom House](#) 26.6.2022

Freedom house. 2018. Hungary. Dostupné zde: <https://freedomhouse.org/country/hungary/freedom-world/2018>. 26.6.2022

Global Citizenship Observatory. 2018. The curious case of Hungary: why the naturalisation rate does not always show how inclusive a country is. Dostupné zde: <https://globalcit.eu/the-curious-case-of-hungary-why-the-naturalisation-rate-does-not-always-show-how-inclusive-a-country-is/>. 26.6.2022

Guardian. 2020. Hungarian journalists fear coronavirus law may be used to jail them. Dostupné zde: <https://www.theguardian.com/world/2018/jun/20/hungary-passes-anti-immigrant-stop-soros-laws> 26.6.2022

House of Commons Library. 2022. Human Rights Watch 2018. Hungary Tries to Stop Asylum Seekers with New Law Dostupné. Zde: <https://www.hrw.org/news/2018/06/22/hungary-tries-stop-asylum-seekers-new-law>. 26.6.2022

Human Rights first. 2016. NGOs Under Attack in Hungary, Poland, Continue to Adapt Dostupné zde: <https://www.humanrightsfirst.org/blog/ngos-under-attack-hungary-poland-continue-adapt>. 26.6.2022

Human Rights Watch. 2015. Hungary: Locked Up for Seeking Asylum. Dostupné zde: [Hungary: Locked Up for Seeking Asylum | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#) 26.6.2022

Human Rights Watch. 2016. What Does Hungary's Migrant Quotas Referendum Mean for Europe?. Dostupné zde: <https://www.hrw.org/news/2016/10/06/what-does-hungarys-migrant-quotas-referendum-mean-europe>. 26.6.2022

Hungarian Helsinki Committee 2016 Submission of the Hungarian Helsinki Committee to the UN Special Rapporteur on the human rights of migrants Dostupné zde:

https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Migration/pushback/HungarianHelsinki_iCommittee_Submission.pdf 26.6.2022

Hungarian Helsinki Committee. 2022. OVERVIEW OF HUNGARY'S EMERGENCY REGIMES INTRODUCED DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC
Dostupné zde: https://helsinki.hu/en/wp-content/uploads/sites/2/2022/01/HHC_Hungary_emergency_measures_overview_01012022.pdf. 26.6.2022

Hungary: 2022 general election. Dostupné. Zde <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9519/>. 26.6.2022

INFO Migrants. 2020. Coronavirus: Hungary suspends admission of asylum seekers.
Dostupné zde: <https://www.infomigrants.net/en/post/23169/coronavirus-hungary-suspends-admission-of-asylum-seekers>. 26.6.2022

International Commission of Jurists. 2022. Hungary: Authorities must halt abuse of emergency powers in Hungary during COVID-19 Dostupné zde: <https://www.icj.org/hungary-authorities-must-halt-abuse-of-emergency-powers-in-hungary-during-covid-19/>. 26.6.2022

Lidovky 2015. Orbán: Maďarsko se bojí, Evropa se bojí - ale migranti jsou problém Německa

Maďarský parlament. 2014. Parliamentary elections 2014. Dostupné zde: <https://www.valasztas.hu/web/national-election-office/24>. 26.6.2022

Ministerstvo zahraničí. 2022. MEZINÁRODNÍ OCHRANA. Dostupné. Zde: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/dublinsky-system.aspx>. 26.6.2022

Národní volební úřad. 2014. Önkormányzati választások 2014. október 12. Dostupné zde: https://web.archive.org/web/20141015033623/http://www.valasztas.hu/hu/onkval2014/990/990_0_index.html. 26.6.2022

Nieland, René. 2019. Viktor Orbán and the Role of Religion in Hungarian Politics. Dostupné zde: <https://www.grin.com/document/462259>. 26.6.2022

Open secrets. 2022. What Is a PAC? Dostupné. Zde: <https://www.opensecrets.org/political-action-committees-pacs/what-is-a-pac>. 26.6.2022

Politico. 2015. Orbán says migrants threaten ‘Christian’ Europe Dostupné zde: <https://www.politico.eu/article/orban-migrants-threaten-christian-europe-identity-refugees-asylum-crisis/>. 26.6.2022

Reporters Without Borders. 2019. Level of media control in Hungary is “unprecedented in an EU member state” Dostupné zde: <https://rsf.org/en/level-media-control-hungary-unprecedented-eu-member-state>. 26.6.2022

Reporters Without Borders. 2022. Orbán’s Orwellian law paves way for “information police state” in Hungary Dostupné zde: <https://rsf.org/en/orbans-orwellian-law-paves-way-information-police-state-hungary>. 26.6.2022

Reporting democracy. 2020. HUNGARIAN ‘MILITARISATION’ UNDER ORBAN STIRS CONCERN. Dostupné zde: <https://balkaninsight.com/2020/07/29/hungarian-militarisation-under-orban-stirs-concern/> 26.6.2022

Reporting Democracy. 2021. INDEPENDENT RADIO SILENCED IN HUNGARY. Dostupné zde: <https://balkaninsight.com/2021/02/09/independent-radio-silenced-in-hungary/> 26.6.2022

Reuters. 2021. Hungary to defy EU court ruling over migration policy, Orban says Dostupné zde: <https://www.reuters.com/world/europe/hungary-defy-eu-court-ruling-over-migration-policy-orban-says-2021-12-21/>. 26.6.2022

Reuters. 2014. Hungary's leftist opposition faces tough election campaign. Dostupné zde: <https://www.reuters.com/article/us-hungary-election-opposition-idUSBREA00J320140125>. 26.6.2022

Reuters. 2017. Hungary builds new high-tech border fence - with few migrants in sight Dostupné zde: [Hungary builds new high-tech border fence - with few migrants in sight | Reuters](https://www.reuters.com/article/hungary-builds-new-high-tech-border-fence-with-few-migrants-in-sight) 26.6.2022

The Brussels Times. 2022. Putin looks to Orbán for an ally against the West. Dostupné zde: <https://www.brusselstimes.com/214920/putin-looks-to-orban-for-an-ally-against-the-west>. 26.6.2022

The Gurdian. 2021. Israeli spyware company NSO Group placed on US blacklist. Dostupné. Zde: <https://www.theguardian.com/us-news/2021/nov/03/nso-group-pegasus-spyware-us-blacklist>. 26.6.2022

Transparency International. 2018. IS HUNGARY'S ASSAULT ON THE RULE OF LAW FUELLING CORRUPTION?. Dostupné. Zde: <https://www.transparency.org/en/news/is-hungarys-assault-on-the-rule-of-law-fuelling-corruption>. 26.6.2022

Washington post 2020. Hungary just became a coronavirus autocracy. Dostupné zde: <https://www.washingtonpost.com/politics/2020/04/02/hungary-just-became-coronavirus-autocracy/>. 26.6.2022

Prameny

CNN.2010. Center-right Fidesz party sweeps to victory in Hungary. Dostupné zde:

<http://edition.cnn.com/2010/WORLD/europe/04/26/hungary.election.results/index.html>. 26.6.2022

BBC. 2012. Hungary nationalists whip up anti-Roma feelings. Dostupné zde: <https://www.bbc.com/news/world-europe-19439679> . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

Dostupné zde: . 26.6.2022

https://web.archive.org/web/20141015033623/http://www.valasztas.hu/hu/onkv_al2014/990/990_0_index.html

<https://www.amnesty.cz/zprava/5109/konec-svobody-medii-v-madarsku-drtivou-vetsinu-ma-pod-kontrolou-orban>

<https://rsf.org/en/level-media-control-hungary-unprecedented-eu-member-state>

<https://www.hrw.org/news/2016/10/06/what-does-hungarys-migrant-quotas-referendum-mean-europe>